

Lesník

ČASOPIS ZAMESTNANCOV • LESY Slovenskej republiky, štátny podnik

2016

I.

II.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

VIII.

IX.

X.

XI.

XII.

10

19

25

Ľudia pre lesy, lesy pre ľudí

Obsah

3	Editorial	22	Plody plné lesa a sveta
~	Anketa	23	Drevené ohýbané stoličky
4	Personálne zmeny	24	Jazvec Mišo, Vtipy
5	Lykožrúťová kalamita pokračuje	~	Uveríte
~	Ministerstvo navrhuje okrúhle stoly odborníkov...	~	Recept
6	LESY SR na Agrokomplexe	25	Približovanie dreva sánkami
7	Jilemnického horáraň	26	Za Lacom Alcnauerom
~	Stretnutie žien lesníčok	27	Jubileá
8	Poľovníctvo pre ľudí a verejnosť	~	Kalendárium október
9	Slovensko prichádza o najkvalitnejšie jelene	28	Drevorezba bez konca
~	Lov medvedov na Poľane		
10	Nové cesty podniku LESY SR		
~	Dni sv. Huberta		
11	Chata profesora Komárka		
12	Pamätníky J.D. Matejovie		
13	Elemír Janečko		
14	Drevorubač 2016		
15	Futbalový turnaj o cenu GR		
16	V stopách Dekréta		
19	Letná škola mladých fotografov		
20	Vývoj lesného hospodárstva		

5

10

19

25

časopis zamestnancov
LESY Slovenskej republiky,
štátny podnik
september 2016

Šéfredaktor:
Ing. Vlastimil Rezek (vr)

Redaktorka:
Mgr. Anna Sliacka (as)

Stáli prispievatelia:
Ing. Milan Longauer
Ing. Viliam Stockmann
Ing. Martina Velká

Grafická úprava:
Xepap, spol. s r.o.
www.xepap.sk

Foto na obálke:
Patrik Michál'

Adresa redakcie:
LESY SR, š. p.
Námestie SNP č. 8
975 66 Banská Bystrica
telefón: 048/43 44 278
fax: 048/43 44 191
e-mail: vlastimil.rezek@lesy.sk

Štátny podnik LESY Slovenskej republiky v tomto roku spustil realizáciu ambiciózneho plánu investícií. Hoci nie všetky sú na prvý pohľad viditeľné a nie všetky sa zrejme podarí dokončiť, časť už prináša svoje výsledky. Sú to lesné cesty. Podnik rozbehol rekonštrukcie 198 kilometrov lesných ciest, z ktorých bude mať veľká časť nový živичný povrch. Cesty budú slúžiť nielen lesníkom, ale aj majiteľom nehnuteľností v ich blízkosti, v prípade potreby hasičom, strážcom prírody a tiež cykloturistom.

Je trochu zvláštne, že hneď ako podnik zverejnil túto informáciu, ozvala sa skupinka ľudí, podľa ktorých sú rekonštrukcie ciest zbytočné a vidia za nimi iba snahu o zvýšenú ťažbu dreva. Ťažko ľuďom hľadajúcim za každú cenu konšpiračné teórie vysvetliť, že rozbitá asfaltka sa po niekoľkých desiatkach rokov musí opraviť. Toľko chleba nikto nemá, aby všetkým ústa zapchal, hovorili naše staré matere. Isté je, že nové lesné cesty ocení väčšina návštevníkov lesa a že zrekonštruované úseky prilákajú množstvo turistov.

Prijemné čítanie

Blaszkiewicz

Anketa

Podnik LESY Slovenskej republiky ponúka ubytovanie pre verejnosť vo viac ako stovke chat, ale aj hotelových zariadení

Ako hodnotíte úroveň ubytovacích služieb pre turistických hostí v objektoch Lesov SR? Čo by sa podľa Vás malo zmeniť pri prevádzkovaní týchto zariadení?

Súhlasím s objednávacím systémom pre turistických hostí. Kto nemá počítač a internet, objednáva si pobyt telefonicky. Problémom je ale objednanie pobytu mladými ľuďmi, objednávajú často len na skúšku, či objednávka prešla, obzvlášť na 1 noc, zo zábavy, telefonujú aj o polnoci. Správcovia sa o chaty vzorne starajú, no zlepšiť by sa dala najmä vybavenie chat.

Alena Némethová
OZ Žilina

Všetky naše ubytovacie zariadenia sa nachádzajú vo Veľkej a Malej zvernici. Sú využívané hlavne pre poľovníckych hostí a mimo poľovnú sezónu aj pre ostatných záujemcov. Zariadenia, ktoré spravuje náš odštepny závod sú v nadštandardnej výbave. Sústavné udržiavať požadovanú úroveň a uplatňovať dôslednejší výber záujemcov o ubytovanie v našich zariadeniach z dôvodu ochrany a udržiavania štátneho majetku.

Miloš Kuský
OZ Topoľčianky

V rámci Odštepneho závodu Levice je najväčší záujem o ubytovacie zariadenia v turisticky atraktívnych lokalitách ako je Podhájska, chata Rázdiel v blízkosti Banskej Štiavnice, či poľovnícky zámoček Žuhračka v Štiavnických vrchoch. Vzhľadom k tomu, že OZ Levice v uvedených lokalitách neposkytuje služby v poľovníctve je problém s obsadenosťou mimo hlavnej turistickej sezóny. Táto skutočnosť by sa mala zohľadniť pri ďalšom smerovaní manažmentu poľovného hospodárenia.

OZ Levice

Ubytovacie zariadenia OZ Trenčín majú rôznu úroveň podľa vybavenosti a lokality. Niektoré chaty boli zrekonštruované v predchádzajúcich rokoch, tým sa zvýšila ich úroveň. Poskytujú služby pre turistov, ktorí dávajú prednosť pobytu v lese a na samote. Väčšina hostí sa každoročne vracia. OZ Trenčín prevádzkuje Účelové zariadenie lesnej pedagogiky a rekreácie, ktoré sa dostáva do povedomia verejnosti a je atraktívne pre environmentálne aktivity základných

a stredných škôl.

Nechcem písať len o tom, že sú potrebné financie na zlepšenie vybavenosti chat. Naše ubytovacie zariadenia nevnímam ako zdroj financií, ale aj ako nástroj na reprezentáciu lesníctva a LESOV SR š.p. A z toho vyplýva postoj každého zamestnanca k ubytovacím zariadeniam a samozrejme k verejnosti, ktorá využíva naše ubytovacie služby. Spokojnosť ubytovaných hostí je zároveň vizitkou LESOV SR š. p.

Eva Bošková
OZ Trenčín

Personálne zmeny

Novým ekonomickým riaditeľom je Ing. Marian Staník

Personálne zmeny na generálnom riaditeľstve pokračovali aj na prelome augusta a septembra. Poverený generálny riaditeľ Jozef Staško menoval od 1. septembra do funkcie ekonomického riaditeľa Mariana Staníka. Dana Kráľová, ktorá bola poverená riadením tohto úseku bude naďalej vykonávať funkciu vedúcej odboru kontroingu.

Marian Staník (47) vyštudoval Vysokú školu ekonomickú v Bratislave a v rámci svojho profesijného zamerania pôsobil v inštitúciách a spoločnostiach so zameraním na bankovníctvo, dopravu, telekomunikačné služby, strojárstvo, obrannú techniku, predovšetkým v oblasti ekonomiky a hlavných podnikateľských činností jednotlivých spoločností.

„Najbližšie dni venujem získaniu informácií smerujúcich k vytvoreniu si svojho vlastného obrazu o stave ekonomiky podniku. Následne sa od neho budú odvíjať moje ďalšie kroky a opatrenia, ktoré budem mať záujem presadiť v podniku. Chcem nadviazať na doterajšiu prácu mojich kolegov, predovšetkým

všetkým na to dobré, čo sa doteraz podarilo dosiahnuť a samozrejme zmeniť to, čo negatívne vplyva ako na hospodárenie podniku, tak aj na vývoj v oblasti výroby, obchodu a ostatných aktivít v podniku.

Podľa mojich doterajších zistení podnik hospodári v zmysle schváleného plánu na rok 2016 bez výraznejších odchýlok, jedným dychom však musím povedať, že tak, ako v každej spoločnosti, aj v našom podniku sú oblasti, kde sa nájde priestor na zlepšovanie. Keďže som človek z externého prostredia, vidím veci a súvislosti inými očami ako dlhoroční kolegovia, a preto verím, že táto skutočnosť mi prispeje v presadzovaní nových pozitívnych postupov riadenia podniku predovšetkým v ekonomickej oblasti. Samozrejme, že takéto plány a predsavzatia sa nezaobídu bez aktívnej spolupráce všetkých kolegov. Verím, že ma budú kolegovia vnímať ako pozitívneho človeka s konštruktívnym pohľadom na riešenie problémov a zložitých situácií, s ktorými sa v práci často

stretávame, a ktoré musíme vyriešiť a vysporiadať.

K prípadným zmenám v činnosti ekonomickeho úseku, resp. s tým súvisiacich pracovných postupov v podniku, sa môžem vyjadriť až po dôkladnom pochopení jeho doterajšieho fungovania, vrátane vplyvu

Vedenie podniku k 1.9.2016 Zľava Ján Grolmus, Jozef Bystriansky, Marian Staník, Robert Repiský a Jozef Staško

a dopadu takýchto zmien na všetky organizačné jednotky podniku a k tomu, aby som sa vedel kompetentne vyjadriť potrebujem ešte chvíľu času“, podotkol Marián Staník.

-vr-

Nový organizačný riaditeľ Ing. Róbert Repiský

Ďalšou zmenou vo vrcholovom vedení podniku je po zriadení organizačného úseku aj menovanie organizačného riaditeľa. Tým sa stal bývalý člen dozornej rady podniku Róbert Repiský.

Róbert Repiský (49) má lesnícke vzdelanie. Lesnícku fakultu VŠLD (TÚ) Zvolen ukončil v roku 1989. V podniku LESY SR pracoval v rokoch 1990-1994. V rokoch 2010-2012 bol členom Dozornej rady a preto problematiku firmy dôverne pozná. Naposledy pracoval ako podpredseda Štátnych hmotných rezerv. V minulosti pôsobil aj ako hlavný radca premiéra pre pôdohospodárstvo a životné prostredie. V novovytvorenom organizačnom úseku bude mať na starosti Odbor verejného obstarávania, Odbor právny a ľudských zdrojov a Odbor evidencie a správy majetku.

Aké úlohy plánuje nový riaditeľ pre svojich podriadených?

„Podnik LESY Slovenskej republiky sprevádzalo v minulosti niekoľko káz, ktoré vrhali zlé svetlo na všetkých jeho pracovníkov. Jednou zo základných priorít tohto vedenia preto je, aby k podobným situáciám nedochádzalo. Všetky procesy musia prebiehať prísne v súlade so zá-

konom a aj z tohto dôvodu plánujeme posilniť právne oddelenie. Samozrejme, v najbližších dňoch sa ešte musím oboznámiť s niektorými detailmi fungovania podniku. Prípadné ďalšie rozhodnutia vplynú z tohto auditu,“ dodal nový riaditeľ.

-vr-

Zmena na poste obchodného riaditeľa

Poverený generálny riaditeľ Jozef Staško 26. augusta zrušil poverenie na vedenie obchodného úseku Dušanovi Chudovskému a poveril vedením tohto úseku Jána Grolmusa.

Dušan Chudovský bol poverený vedením OZ Považská Bystrica.

Nové odbory na GR

Od začiatku septembra došlo na podniku k viacerým organizačným zmenám. Poverený generálny riaditeľ Jozef Staško vytvoril organizačný úsek 100, do ktorého sa presunul **Odbor verejného obstarávania**, zlúčený **Odbor právny a ľudských zdrojov** 120, (pôvodne Odbor právny a Odbor riadenia ľudských zdrojov), zlúčený **Odbor evidencie a správy majetku** 140 (pôvodne Odbor evidencie pozemkov a reprivatizácie a Odbor správy majetku a majetkových vzťahov).

Na úseku generálneho riaditeľa zanikol referát externej a internej komunikácie a zároveň vznikol Odbor komunikácie.

Na úseku výrobného riaditeľa zanikol referát poľovníctva a vznikol Odbor poľovníctva, lesoturistiky a lesnej pedagogiky a bol rozdelený Odbor projektov EÚ a investičného rozvoja na Odbory projektov EÚ a Odbor investícií.

Vedúcim Odboru evidencie a správy majetku je Ján Bobro.

Vedúcim Odboru investícií je Miroslav Skladaný.

Vedúcim Odboru poľovníctva, lesoturistiky a lesnej pedagogiky je Peter Kuric.

Vedúcim Odboru projektov EÚ je Jozef Zatlukal.

-vr-

Lykožrútová kalamita pokračuje, ako ďalej s bezzásahovosťou?

Zničené, vyschnuté lesy v 5. stupni ochrany po lykožrútovej kalamite a pokračujúce schnutie hospodárskych lesov, to sú témy prezentované na novinárskych dňoch ministerstvom pôdohospodárstva v spolupráci s podnikom LESY SR a Štátnymi lesmi TANAPu v Námestove a vo Vysokých Tatrách.

Je takmer 12 rokov po najväčšej veternej kalamite, ktorá postihla lesy Vysokých a Nízkyh Tatier, a ktorá polámala a vyvrátila viac ako 4 milióny m³ dreva. Odvtedy sa intenzívne sporia lesníci a ekologickí aktivisti o spôsob, ako sa s následkami extrémnych výčinov počasia vyrovnáť. Zasahovať, alebo nezasahovať? Využiť drevo, ktoré nám naše lesy dávajú, alebo ho ponechať v porastoch a sledovať procesy? Po tatranskej víchrici z roku 2004 sa Slovensko dalo na cestu

dogmatickej bezzásahovosti a výsledky sú dnes zrejmé. Premnožený lykožrút zlikvidoval les na väčšej ploche ako samotná tatranská bóra a kalamita naďalej pokračuje v miestach, kde ešte nejaké zelené stromy zostali.

Naďalej dochádza k rozsiahlemu úbytku vzácných lesov v najprísnejšie chránených lokalitách a nasledovnému vyschnutiu prameňov či zosuvom a erózií pôdy. Lykožrút navyše nepozná hranice medzi chráneným územím a hospodárskym lesom a nekontrolovane sa z bezzásahových území šíri a spôsobuje vážne hospodárske škody.

„Keď sme v roku 2003 robili zonáciu a vyhlásili sme tu aj oblasť s najprísnejším

stupňom ochrany, mysleli sme si, že nejaký jemný manažment na ochranu tu budeme vykonávať. Pretože všetko, čo je vzácné treba chrániť. Avšak nechali sme prírodu na samovývoj a výsledok je, že 350 až 400-ročné stromy, ktoré mohli ešte žiť, tu už nie sú. Nastalo tu štádium zániku,“ vysvetlil novinárom Jozef Herud, referent ochrany lesa Odštepného závodu Námestovo pri prehliadke uschnutých porastov na Babej Hore.

Rovnaké problémy riešia aj lesníci zo Štátnych lesov TANAPu. V utorok 30. augusta ich prišla podporiť na stretnutí s novinármi aj ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná.

„Viac ako desať rokov sa prizierame, ako nám tatranské lesy doslova zomierajú pred očami. Kvôli invázii podkórneho hmyzu vo vyschnutom mŕtvom lese nastáva erózia pôdy, vysychajú studničky a horské potoky. Nastal čas konať,“ povedala Gabriela Matečná, ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. „Efektívne, ekologické a k životnému prostrediu priateľské riešenia máme

prítom k dispozícii už desiatky rokov. Príroda to vie vyriešiť aj tak, že v Tatrách zostanú holé skaly, na ktorých už les nebude mať kde rásť,“ hovorí ministerka. Ministerstvo pôdohospodárstva preto bude iniciovať okružle stoly s odborníkmi z oblastí lesníctva a ochrany životného prostredia. Stratou lesov totiž podľa ministerky prichádza Slovensko aj o jedinečné kúpele na liečbu dýchacích ciest. „Vysokohorské tatranské lesy sú symbolom Slovenska,“ zdôraznila Matečná.

-vr-

LESY SR na Agrokomplexe

Agrokomplex 2016, 43. medzinárodná poľnohospodárska a potravinárska výstava. Taký bol oficiálny názov tradične najväčšieho podujatia na nitrianskom výstavisku. O lese v názve výstavy a jej zameraní nie je ani zmienka, preto sa štátny podnik LESY SR

ako celá organizácia na tomto podujatí v minulosti oficiálne nezúčastňoval. Pravda, účasť odštepného závodu Semenoles s predajom okrasných drevín je už tradičná, OZ Topoľčianky využíva Agrokomplex na predaj zveriny a niekoľko ocenení Zlatý kosák

si z tejto výstavy odniesol aj OZ Revúca za prezentáciu noríkov zo žrebčína v Dobšinej.

Tento ročník Agrokomplexu bol však pre lesníkov iný. Semenoles mal opäť svoju predajnú expozíciu na voľnej ploche, zverinu si priaznivci topoľčianskeho závodu našli na tradičnom mieste, kone z Muráňa tento rok

chýbali, no oproti minulosti mal svoj stánok podnik LESY SR v pavilóne M hneď vedľa Národného lesníckeho centra a Ministerstva pôdohospodárstva.

Čím bol ešte iný Agrokomplex? Zatiaľ čo v minulých rokoch sa pri otvorení lesy a lesníci ani len nespomenuli, v tomto roku ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná dala v svojom príhovore priestor aj lesníctvu a problémom, ktorými lesníci žijú. Objavili sa aj neoficiálne úvahy o začlenení lesníctva do oficiálneho zamerania Agrokomplexu... uvidíme.

Podnik LESY SR ponúkol návštevníkom Agrokomplexu najmä informácie o svojich aktivitách. „LESY SR nie sú iba producentom dreva,“ bol jeden z hlavných sloganov stánku. Banery ukázali tiež rekreačné zariadenie podniku, produkciu vína, lesoturistikú... Špeciálny baner otváral otázku relatívneho premnoženia vlkov. Nestretol sa vždy iba s pozitívnymi reakciami, no to bol aj zámer vedenia podniku – otvoriť diskusiu o tomto probléme.

Neoddeliteľnou súčasťou práce s verejnosťou je lesná pedagogika. A naši lesní

pedagógovia sa činili. Iba za prvý deň sa venovali viac ako 300 deťom, ktoré si mali možnosť vyskúšať puzzle lesných drevín, zvierat či spoznávať semená stromov.

Vzhľadom na počet návštevníkov Agrokomplexu sa podnik dostal do povedomia veľkého množstva ľudí. Poďakovanie patrí

všetkým, ktorí za veľmi krátky čas expozíciu zorganizovali a zabezpečovali počas štyroch augustových dní jej chod. Veľká vďaka za prezentáciu LESOV SR patrí už tradične pracovníkom Semenolesu nielen za precízne urobenú expozíciu, ale aj za realizáciu veľkej časti pavilónu F (i keď sa dievčatá pri informačnom stánku zaprisahali, že pavilón vyzdobili študenti nitrianskej univerzity – my vieme svoje).

Tak dovidenia o rok.

-vr-

KORDELAS LESNIKA POLSKIEGO

Tohtoročný Deň stromu bol vskutku výnimočný. Najvýznamnejším bolo vo všeobecnosti stretnutie hlavných predstaviteľov štátnych lesníckych podnikov krajín V4

a podpis memoranda o spoločnej spolupráci. Delegáciu Štátnych Lesov Poľska viedol zástupca generálneho riaditeľa Lasow Państwowych Tomasz Zawiala Nedzwiecki, českú delegáciu reprezentoval osobne generálny riaditeľ Lesov Českej republiky Daniel Szórád

a v čele maďarskej delegácie prišiel zástupca štátneho tajomníka pre lesné hospodárstvo Ministerstva pôdohospodárstva Maďarska Ugron Ákos Gábor. Slovensko, ako hostiteľská krajina, bolo zastúpené pani ministerkou pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Gabrielou Matečnou a povereným generálnym riaditeľom Jozefom Staškom, no slávnostného podujatia sa zúčastnili aj riaditelia väčšiny odštepných závodov. A práve pre jedného z nich bol tento ešte z iného dôvodu, profesionálneho a veríme, že aj osobného. Hovoríme o riaditeľovi Odštepného závodu Vranov nad Topľou Martinovi Strmeňovi, ktorý si z rúk zástupcu direktorky

Regionálnej Direkcie Lasow Państwowych v Krosne Mareka Mareckého prevzal vzácne ocenenie Kordelas Leśnika Polskiego.

Toto ocenenie je najvyšším ocenením udeľovaným pracovníkom Lasow Państwowych

za celoživotnú svedomitú prácu v lesníctve, mimoriadne úspechy, a taktiež môže byť výnimočne udeľovaný za osobitný prínos v lesníctve osobám či inštitúciám, ktoré vďaka svojej angažovanosti podporujú ideu poľského lesníctva. Martinovi Strmeňovi bolo ocenenie udelené za osobný prínos k rozvoju cezhraničnej spolupráce s Poľskom.

Toto výnimočné vyznamenanie je udeľované od roku 1996 generálnymi riaditeľmi štátnych lesov Poľska a riaditeľmi regionálnych direktorií. Návrhy na udelenie vyznamenania sú posudzované Čestnou Kapitoulou (skupina ľudí, ktorá posudzuje priznanie vyznamenania).

Kordelas je sviatočnou a čestnou zbraňou pracovníkov Lesnej služby, ktorá je spájaná s tradíciami medzivojnového obdobia. Jej súčasná forma sa používa od 1. marca 1930 z nariadenia Rady Ministrov „O uniformách a služobných označeniach funkcionárov štátnych lesov“. Nachádza sa v ňom kompletný technický opis pasovacieho tesáka a taktiež informácie o druhoch tejto sviatočnej zbrane, ktoré patrili konkrétnym skupinám pracovníkov. Každý Kordelas udeľovaný ako vyznamenanie má svoje unikátne rádové očíslovanie. K nemu patrí aj preukaz, ktorý je potvrdením o jeho udelení.

Pánovi riaditeľovi úprimne blahoželáme.

Miriám Turayová, LaDM

LESY SR zrekonštruovali Jilemnického horára, pripomenuli si pri nej Slovenské národné povstanie

Štátny podnik LESY Slovenskej republiky zrekonštruoval horáreň v Starej doline, v ktorej žil v rokoch 1946 a 1947 významný spisovateľ Peter Jilemnický. Horáreň je špecifickým miestom, ktoré sa zapísalo do dejín protifašistického odboja na Slovensku, do lesníckej histórie a následne aj do slovenskej literatúry. Lesníci si pripomenuli udalosti Slovenského národného povstania a zároveň aj tohto významného autora odhalením pamätnej tabule.

„V lokalite Starej doliny spomínali na lesnícke ale aj povstalecké časy potomkovia lesníkov, ktorí formovali lesy v tejto krásnej doline pod Klenovským Veprom, ale aj proti-

sa od roku 1943 aktívne zapojil do protifašistického odboja, keď bol sprievodcom, spravodajcom a zásobovateľom partizánskych a vojenských jednotiek na tomto území. So svojou manželkou pomáhal aj pri záchrane niekoľkých židovských rodín pred deportáciami. Jeho syn, ktorý sa tiež na slávnosti zúčastnil spomína: „Sám som tu nikdy nebýval, chodil som iba na prázdniny, keď tu bo Fero Giertli ako horár. Zaujímavosťou je, že tu nikdy nebola električka, ale telefón áno,“ hovorí Antal. Dôvodom bolo, že neďaleko sa končila trať lesnej železnice a tá potreboval telefónické spojenie. Vojtech Antal pôsobil na

fašistickí odbojár a historici. Spoločne odhalili informačnú tabuľu venovanú histórii horárne,“ povedal riaditeľ odštepného závodu Čierny Balog podniku LESY SR Martin Daxner.

Lesníci čiastočne zrekonštruovali vonkajšiu časť horárne tak, aby nedochádzalo k jej devastácii. V súčasnosti podnik hľadá finančné prostriedky aj na kompletnú rekonštrukciu vnútorných priestorov. Konečné rozhodnutie o ďalšom využití horárne situovanej v nádhernom prostredí na konci jednej z cyklotrás vo Veporských vrchoch zatiaľ nepadlo. Horáreň sa nachádza hlboko v horách deväť kilometrov od Čierneho Balogu na úpätí Klenovského Vepra.

V 40-tych rokoch 20. storočia bola horáreň pôsobiskom Vojtecha Antala, zamestnanca Riaditeľstva štátnych lesov a majetkov v Banskej Bystrici na lesnej správe Dobroč, ktorý

horárni do roku 1947 a potom bol povolaný na poverenie do Bratislavy. Ako aj mnohí iní partizáni sa v 50 rokoch dostal do nemilosti a dokonca bol tri dni zatvorený. Neskôr pôsobil pri štátnych lesoch v Topolčiankach a svoju kariéru zavŕšil ako riaditeľ Stredoslovenských štátnych lesov v Banskej Bystrici.

Samotný Peter Jilemnický žil v horárni v rokoch 1946-1947. Spomienky na vojnové udalosti miestneho kronikára z Čierneho Balogu boli predlohou pre spisovateľovo posledné dielo Kronika.

-vr-

Stretnutie žien lesníčiek

Lesníctvo je povolanie, ktoré si vyžaduje okrem lásky k prírode aj určitý podiel odriekania, slušnú fyzickú kondíciu a akceptovanie možného rizika. Väčšina lesníkov sú preto muži, no najmä v posledných rokoch sa tomuto povolaniu venujú čoraz viac aj príslušníčky krajšej polovice ľudstva. Podľa štatistík študuje toto povolanie približne 80 percent mužov a päťina žien. Aj preto je zriedka možné vidieť niekoľko lesníčok na jednom mieste.

Inak tomu však bolo 18.-21. augusta v Pieňinách a vo Vysokých Tatrách. Práve tam sa totiž uskutočnilo už 18. stretnutie lesníčok združených pri Slovenskej lesníckej komore (SLK).

Lesníčky sa stretli v tatranskom hoteli Magura už vo štvrtok. Štvordňové stretnutie začali schôdzou klubu žien pri SLK a opekačkou. Súčasťou stretnutia bola ukážka dôsledkov bezzásahového režimu vo Vysokých Tatrách, pútavá prednáška bývalej pracovníčky ŠL TANAPu Barbary Chovancovej o tatranských kamzíkoch, prehliadka prezidentského zámočku Hohenlohe, splav Dunajca na pltiach či prehliadka múzea TANAPu.

Stretnutia sa zúčastnilo cez 70 lesníčok. „V TANAPe sme sa stretli po prvý raz. Snažíme sa miesta striedať, napríklad vlni sme boli na Zemline,“ hovorí podpredsedníčka SLK Mária Biesová. Počasie stretnutiu prialo. Naše kolegyně sa tak mohli v piatok prejsť po Vysokých Tatrách takmer na Kopské sedlo a bez obmedzení absolvovali všetky plánované akcie.

-vr-

Poľovníctvo pre ľudí a spoločnosť

Poľovníctvo je často chápané najmä laickou verejnosťou ako činnosť, ktorá je pre našu spoločnosť nepotrebná a mala by ju riadiť príroda sama. To však už v dnešnej dobe nie je celkom možné, nakoľko Slovensko je

tak malá krajina a osídlenie územia je tak husté, že si ťažko predstaviť, aby človek nevstupoval do selekcie t. z. lovu jednotlivých druhov poľovnej zveri, aby napríklad neznižoval početnosť raticovej zveri, ktorá spôsobuje škody na lesných porastoch a poľnohospodárskych kultúrach.

Rovnako tak je nutný i lov inej poľovníctvu škodlivej zveri ako i veľkých šeliem ako je napríklad medveď hnedý, ktorých početnosť už neúnosne stúpa a dochádza k častým stretom s obyvateľstvom žijúcim na rozhraní lesa, alebo s turistami.

Septembrom sa začína hlavná poľovnícka sezóna i v režijných poľovných revíroch, ktorých užívateľom je štátny podnik LESY Slovenskej republiky. September je ideálny

čas, ktorý odlovia v priebehu septembra do 300 ks jeleňov. Ide o poplatkových poľovníckych hostí najmä zo Slovenska, Českej republiky, Rakúska a Nemecka. Za ulovené jelene ako i ostatnej poľovnej zveri štátny podnik získava tržby, ktoré sa vracajú do poľovného revíru, a to najmä v starostlivosti o zver v čase núdze, budovaním poľovníckych zariadení, udržiavaním poľovníckych chodníkov, kosením lúk a obhospodarovaním poličok, prevencii proti chorobám zveri atď. To znamená, že i keď si to mnohí z nás neuvedomujú, poľovníctvo prispieva k cestovnému ruchu a turizmu v našich horách. Veď poľovnícke chodníky v priebehu roka využijú mnohí turisti, rovnako tak i altánky, posedy, poľovnícke chaty v prípade nepriaznivého počasia alebo na rekreáciu v prírode.

Poľovníctvo tak zastáva v štátnom podniku významnú úlohu pri spravovaní majetku štátu (rozumej lesné pozemky), kde prispieva správnym užívaním poľovných revírov k rovnováhe medzi prírodným prostredím a zverou, to znamená, že minimalizuje škody spôsobované zverou na lesných porastoch, ponúka širokej poľovníckej verejnosti možnosti poplatkového lovu zveri, resp. ubytovanie v poľovníckych chatách, čo prispieva k cestovnému ruchu a turizmu, produkuje vysoko kvalitnú potravinu – divinu, zhodnocuje lesnú cestnú sieť, čo prispieva ako napr. prevencia proti lesným požiarom...

Text a foto: Patrik Michál

SRNČIA RUJA

Poľovníctvo má dlhú tradíciu. Ako prebiehala poľovačka počas srnčej ruje pred 80 rokmi si môžete prečítať v prepise záznamu bývalého riaditeľa lesného závodu Kriváň Františka Žiláka.

V dňoch 2.-5.VIII.1936

„Počasie bolo uspokojivé, prvé dni s prehánkami, pozdejšie jasnejšie V nedeľu 2. VIII. pršalo – srnci v poľesí Hriňová priskakovali dobre Sekera zložil dva srnce. Pán vrchní rada Mayer vábil v poľesí Detva - Lom ale len slabší srnci priskakovali, a preto nestrelil nič.

V pondelok 3. VIII. pršalo a preto priskakovali slabší srnci. Pán generálny riaditeľ v poľesí Detva- Huta zložil dva veľmi dobré srnce večer po 18 hod na Mikulášskom Vrchu na

vábenie. Slečna Mirča v pondelok nestrelala. V utorok 4. VIII. bolo pod mrakom - celkom kľudne.

Dopoludnia p. gen. riaditeľ zložil dva srnce dopoludnia po 18. hod. rovnako 2 srnce v Nemcovce. Slečna zložila dva srnce na pochôdzke Pán vrchní rada na Stačím vrchu zložil jedného srnca, Sekera strelil jedného srnca v poľesí Lom

V stredu 5. VIII. bolo jasno- mierne teplosrnci lenivo priskakovali. Gen. riaditeľ zložil dopoludnia troch srncov, dopoludnia dva srnce (Lubiska) Až po 18 hod: Jeden silný na pochôdzke, druhý ostro priskočil z malinčia.

Slečna Mirča lovila v poľesí Lom nič nepriskočilo, dopoludnia bola na pochôdzke v Sihle Pán vrchní rada Mayer lovil celý deň v Sihle Sekera zložil 3 srnce na Hukave.“

Celkový úlovok:

1. Pán generálny riaditeľ Ing. Šiman.....11 srncov
2. Slečna Mirča .....2 srnce
3. Pán vrchní lesní rada Mayer.....1 srnec
4. Ing. Sekera.....7 srncov

Lovu zdar!

Z pozostalosti Ing. Fr. Žiláka prepísal RNDr. Galko

Chyt' a pust'!

Lov medveďov na Poľane

O tom, že sú medvede na Poľane lokálne premnožené, už nemôže pochybovať nikto. Vedeli by o nich rozprávať nielen poľovníci a lesníci, ale, a čo je horšie, aj obyvatelia tamajších obcí a usadlostí. Približne jeden medveď na 300 hektárov je skutočne extrémna hustota. Predstavte si štvorce o strane 1,73 kilometra... a v každom nájdete medveďa. Zníženie stavu odlovom nie je v súčasnosti príliš populárne, a tak sa Štátna ochrana prírody zmluvne dohodla s podnikom LESY SR na odchyte štyroch medveďov,

ktoré sa pohybujú nebezpečne blízko obydľí a ich prevezením mimo územia Slovenska. Po dvojtýždňovom vnađení sa skutočne podarilo v noci z utorka na stredu 7. septembra prvého medveďa v blízkosti obce Dúbravyliviny odchytiť.

Ďalej príbeh pripomína rybárske revíry s režimom chyt' a pust'. Po niekoľkohodinovom telefonovaní a rozporných vyjadreniach ŠOP prišiel na miesto Vladimír Antal, vedúci Odboru územnej a druhovej ochrany ŠOP a oznámil našim kolegom z Poľany aj riaditeľke CHKO Poľana Vladimíre Fabriciusovej, že o medveďa nemá nikto záujem a treba ho pustiť naspäť do prírody. Macko, ktorý sa mimochodom v odchytovej kletke správal ako

delová guľa a takmer ju rozbil, si tak naďalej užíva slobody na Poľane.

Situáciu a nielen na Poľane, by mohlo zmeniť prijatie dokumentu o manažmente veľkých šeliem, ktorý je pripravený na schválenie... už pomerne dlho.

-vr-

Slovensko prichádza o geneticky najkvalitnejšie jelene, kvôli vlkom

V roku 1965 bola vyhlásená na Poľane chránená poľovná oblasť kvôli vytvoreniu dobrých podmienok pre chov jelenej zveri, jej odchyty a využitiu v iných regiónoch. Odvtedy sa jelene z tejto klenotnice slovenského poľovníctva dostali napríklad aj do Česka, Poľska či Nemecka. V súčasnosti je však populácia jeleňov na Poľane ohrozená iným druhom – vlkami. Každý rok strhnú títo predátori približne 100 – 120 kusov jelenej zveri a situácia sa vyhorcuje. Iba za posledné týždne vlci usmrtili aj niekoľko jeleňov, ktorí patrili k najsilnejším z celej populácie.

-vr-

Rekonštrukcie 200 km lesných ciest

Štátny podnik LESY Slovenskej republiky v tomto roku opraví takmer 200 kilometrov lesných ciest za 20,3 milióna eur.

Prevažná časť týchto ciest bude mať nový asfaltový povrch, ktorý v turisticky zaujímavých lokalitách ako napríklad na Záhorí, v okolí Čierneho Balogu, či na Liptove ocenia najmä priaznivci cykloturistiky. Oproti mi-

nulým rokom sa investície do opráv lesných ciest podniku LESY SR viac ako zdvojnásobili. Po naštartovaní ciest „stred a východ“ boli spustené aj rekonštrukcie ciest na západe Slovenska.

„Rekonštrukcie lesných ciest sú finančne náročné a v minulosti sa preto v takomto rozsahu

nerealizovali. V tomto roku podnik využil možnosť spolufinancovania týchto investícií z fondov EÚ, konkrétne z Programu rozvoja vidieka,“ uviedol poverený generálny riaditeľ podniku Jozef Staško. Napríklad v roku 2015 podnik LESY SR investoval do opráv lesných ciest 8,3 milióna eur.

Podnik LESY Slovenskej republiky spravuje lesnú cestnú sieť v celkovej dĺžke 5021 km, ktoré využívajú nielen lesníci, ale aj ostatní majitelia pozemkov a nehnuteľností. Veľká časť lesných ciest vedie cez zaujímavé lokality, a preto sú vyhľadávané aj turistami. Podnik v tomto roku už dokončil opravy viac ako 15 kilometrov lesných ciest v okolí vodnej nádrže Čierny Váh na Liptove, vo výstavbe je lesná cesta z Hronca na Sihlu pri Čiernom Balogu, lesná cesta vedúca na Kojšovskú hoľu pri Košiciach a stavbári sa pripravujú na rekonštrukciu napríklad aj 15 km lesných ciest na Záhorí v okolí Šaštína.

Niekoľko lesných ciest v turisticky zaujímavých lokalitách opravil podnik aj v minulosti. Jednou z nich bola rekonštrukcia lesnej cesty v Gaderskej doline vo Veľkej Fatre, ktorá sa odvtedy stala cieľom nielen cykloturistov, ale napríklad aj priaznivcov kolieskového korčuľovania. Záujem o túto cestu je odvtedy

obrovský. „Až taký, že sme uvažovali o dodatočnom zvýšení bezpečnosti napríklad vyznačením stredového pruhu,“ uviedol krátko po otvorení cesty pre verejnosť riaditeľ OZ Žilina Jozef Valúch. Cyklisti a korčuľari sa často vyrútia spoza zákrut vysokou rýchlosťou v protismere, čo môže spôsobiť stret s protiidúcimi vozidlami či inými turistami. Aj preto je nevyhnutné upozorňovať na dodržiavanie bezpečnosti, a tiež na to, že lesné cesty slúžia najmä na obhospodarovania lesa, a preto turisti musia počítať aj s premávkou lesných traktorov a nákladných automobilov.

-vr-

Dni sv. Huberta

Sviatok poľovníkov v Sv. Antone za prítomnosti ministerky pôdohospodárstva Gabriely Matečnej aj exprezidenta Ivana Gašparoviča priniesol ocenenie aj našim kolegom.

Ani tohoročné Dni svätého Huberta nesklamali. Precízne pripravený program s množstvom zaujímavostí pre priaznivcov poľovníctva aj pre bežných návštevníkov zaujali tisícky ľudí. Keď k tomu pripočítame bezchybné počasie, akcia sa priradila k tým veľmi vydareným.

Dni svätého Huberta otvorila ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná, ktorá v svojom príhovore ocenila nielen prácu poľovníkov, ale otvorila aj tému lykožrútovej kalamity. „Naše lesy musíme chrániť, aby mohla prosperovať fauna i flóra. Nastal čas zasadať k okrúhlemu stolu a pozvať všetkých odborníkov, aby hľadali spoločné riešenie,“ povedala Matečná.

Dni sv. Huberta sú už tradične príležitosťou na oceňovanie pracovníkov, ktorí sa zaslúžili o rozvoj poľovníctva. Rezortné vyznamenanie 2. stupňa si v tomto roku prevzali aj bývalí kolegovia Pavel Michál za celoživotnú

prácu v oblasti poľovníctva na Poľane, Milan Necpál z Banskej Bystrice a rezortné vyznamenanie 3. stupňa dostal Emil Klobošník za celoživotnú prácu v zvernici Betliar a Krásna Hôrka.

Ocenenie Slovenského poľovníckeho zväzu dostali okrem iných aj riaditeľ OZ Prievidza Juraj Mokry a bývalý štátny tajomník MPRV Jozef Spevár. Všetkým oceneným sr-

dečne gratulujeme.

Po oficiálnom začiatku sa naplno rozbehli súťaže ako napríklad celoslovenská súťaž vo vábení jeleňov, súťaž o najdlhšiu bradu, súťaž v hádzaní flinty do žita, módna prehliadka, ale aj ukážky prác remese ov, výstava poľovníckych fotografií a ďalšie a ďalšie zaujímavosti vrátane rybolovu. V nedeľu akcia pokračovala Svätohubertovskou omšou so slávnostným sprievodom s uloveným jeleňom a obetnými darmi, ktorá je podľa riaditeľa Múzea vo Svätom Antone Mariana Číža dôstojným obradom, ktorým poľovníci ďakujú Stvoriteľovi za živú prírodu.

Slávnosť v Svätom Antone sa stala pre niektorých poľovníkov neodmysliteľným začiatkom hlavnej poľovnej sezóny. Organizátori ocenili, že si túto akciu nenechal ujsť ani exprezident Ivan Gašparovič, ktorý má k poľovníctvu blízko.

-vr-

Pamätníky J.D. Matejovie

27.

LESY Slovenskej republiky štátny podnik
OZ Slovenská Ľupča
976 02 Staré Hory
Okres Banská Bystrica

www.lesy.sk

Chata profesora Júliusa Komárka

26.

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik
OZ Prešov
086 05 Livovská Huta (kataster obce)
Okres Bardejov

www.lesy.sk

Pamätníky Jozefa Dekreta Matejovie v oblasti Starých Hôr

Pamätníky Jozefa Dekreta Matejovie v oblasti Starých Hôr sú zakotvené v jednom z brál v Dolnom Jelencovi, v oblasti, kde J.D. Matejovie robil prvé pokusy so zalesňo-

vaním. Narodil sa 12.7.1774 v Dobroči pri Čiernom Balogu v rodine lesného robotníka Mateja Decretta. Po absolvovaní gymnáziá nastúpil do lesnej služby najprv ako nádenník (1787), neskôr ako pomocný horár a horár. Od roku 1788 vypomáhal v úrade komorského lesmajstra Lahnera v Banskej Bystrici. Bol zástupcom horára v Boci (od 1790), neskôr v Tisovci a Pohronskej Polhore. Pôsobil ako komorský horár v Brezne (od 1798) a od 1800 bol poľesný v BB. V roku 1807 bol vymenovaný za lesného sudcu v Brezne. K najvýznamnejším patrí jeho pôso-

benie v Brezne vo funkcii lesného pojazdného (1808-1814) a vo funkcii komorského lesmajstra v Banskej Bystrici (1814-1834), kde aj 18.1.1841 zomrel.

Za svojho pôsobenia zaviedol do lesníckej praxe na území dnešného SR umelé zalesňovanie, hospodársku ťažbu a využívanie dreva, venoval sa rentabilite lesnej prevádzky, zdokonaľovaniu evidencie a ochrane lesa, reformám na zlepšenie sociálnych podmienok lesných robotníkov. Zavádzal stínanie stromov ručnou pílou namiesto sekery. Jeho hlavnou záslu-

hou je plánovité zalesňovanie. Z množstva porastov, ktoré zakladal v rokoch 1809-1837 sa na území Veľkej Fatry nachádzajú zostatky v Starohorskej oblasti, v Tureckej a v Hornojaseneckej doline. Porasty v oblasti Kohútová boli určené ako génová základňa smrekovca opadávého (chránený areál). S veľkým úsilím zalesnil 3942 ha lesa. Pamätníky J.D. Matejovie boli vyhlásené za Významné lesnícke miesto 25.10.2011.

Pamätníky Jozefa Dekreta Matejovie v oblasti Starých Hôr
The memorials of Jozef Dekreta Matejovie located in the area of Staré Hory

Významné lesnícke miesto: Staré Hory, Turecká, Hornojasenecká dolina

Zachovať lesy potomstvu, lebo oni sú predpokladom udržania života na zemi.

Chata profesora Júliusa Komárka

Chata profesora Júliusa Komárka stojí nad obcou Livov, kde pôvodne stála malá drevenica postavená v rokoch 1923-1924. Svoje pomenovanie dostala z úcty k profesorovi dr. Juliuovi Milošovi Komárkovi, vynikajúcemu zoológovi, ochrancovi prírody a náru-

živému poľovníkovi, ktorý v nej prebýval počas svojich poľovníckych potuliek v 20. a 30. rokoch. Po zničení pôvodnej chatky postavili lesníci v roku 1959 novú a pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia osadili aj kamennú tabuľku s motívom jeleních parohov a textom: „Na pamiatku prof. Komárka - veľkého prírodovedca, ochranára a lovca, 15.8.1892-7.2.1955.“ Pochádzal zo Železnej Rudy v Čechách, študoval a neskôr aj pôsobil na Karlovej univerzite v Prahe, kde bol prednostom II. Zoologického ústavu. Mal hlavnú zásluhu na založení Vy-

LOVY V KARPATECH

Julius Komárek

skumného ústavu lesníckeho v Prahe (1923) a bol jeho prvým riaditeľom až do roku 1945. Rozsiahle dielo profesora Komárka sa venuje zoológii a entomológii, medicíne, lesníctvu, poľovníctvu, rybárstvu a ochrane prírody. Je autorom vysokoškolských učebníc aj populárnych kníh. Snažil sa o záchranu veľkých karpatských cicavcov a presadzoval myšlienky medzinárodnej spolupráce pri ich záchrane. Bol jedným z iniciátorov myšlienky zriadenia veľkých národných parkov. Navrhoval zriadenie parku v Tatrách (1931) aj na Sumave (1946). Bol

prezidentom Československej zoologickej spoločnosti (1934-1955). Zomrel 7.2.1955 v Prahe. Zázitky zo Slovenska a prírodovedecké postrehy z oblasti Lukova, Livova a Livovskej Huty opísal vo svojej knihe LOVY V KARPATECH. Chata profesora Júliusa Komárka bola vyhlásená za významné lesnícke miesto 23.8.2012.

Storočnica Ing. Elemíra Janečka

Narodil sa 26. apríla 1916. Gymnázium absolvoval v rokoch 1928-1936. Lesníctvo študoval na Vysokej škole zemédeľskej v Brne v rokoch 1937-1946. Lesnícku prax začal na prevádzkovom oddelení štátnych lesov, Lesnom závode Stupava (1948-1949), pokračoval na Oblastnom riaditeľstve ŠL v Bratislave (1949-1952) a ďalej na povereníctvach.

S jeho menom sa prvýkrát stretávame už v novej štruktúre Oblastného riaditeľstva Štátnych lesov v Bratislave, za riaditeľa Mareka Smída. Tento nový Organizačný poriadok, platný od 1.8.1950 v 5. Prevádzkovej skupine

s vedúcim Júliusom Chovancom uvádza ako vedúceho ústrednej lesnej inšpekcie II. Ing. Elemíra Janečka.

Spočiatku sa bližšie venoval lesnej ťažbe, dokladá to aj jeho príspevok v časopise Poľana z roku 1952, kde je uvedený ako autor článku pod názvom „Význam správneho vyznačenia ťažby“. Tu sa venuje správne, odbornému a hospodárnemu vykonávaniu ťažby dreva.

V roku 1954 bol už hlavným inžinierom Hlavnej správy lesov na Povereníctve lesov a drevárskeho priemyslu. V tejto funkcii sa v roku 1954 zúčastnil na 180. výročí osláv narodenia J. D. Matejovie v Banskej Bystrici, ktoré usporiadalo práve Povereníctvo lesov a drevárskeho priemyslu. Z príležitosti týchto osláv sa konala konferencia, na ktorej ako jeden z rečníkov zhodnotil Dekrétov význam a prínos pre dnešok.

Zúčastnil sa pamätného zasadnutia Kolégia ministra lesov a drevárskeho priemyslu (minister Krosnář) v Prahe dňa 30.12.1954 za prítomnosti sovietskeho poradcu Abramova, ktoré hodnotilo socialistické súťaženie v lesnom hospodárstve o Červené zástavy.

Po opätovnom zlúčení pestebnej a ťažobnej činnosti v roku 1956 zastával na Hlavnej správe lesného hospodárstva od roku 1957 funkciu vedúceho oddelenia pre národné výbory (t. j. budúca štátna starostlivosť o lesy). V tejto funkcii intenzívnejšie zasahoval do práce najmä Krajských správ lesov, aby organizačne zosúladiť požiadavky štátnej starostlivosti o lesy. Pracovnou poradou v tom-

to smere bola aj porada hlavných inžinierov Krajských správ lesov, ktorú organizovala Hlavná správa lesov Povereníctva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v dňoch 27.-28.7.1956 na Krajskej správe lesov v Banskej Bystrici. Ing. Janečko tu na základe Rýchlych revízií vykonaných Lesprojektou vyhodnotil najmä pestebné práce.

Vo funkcii vedúceho štátnej starostlivosti o lesy novo zreorganizovaného oddelenia na Povereníctve poľnohospodárstva a lesného hospodárstva (1957) začal Ing. Janečko vzhľadom na zlú situáciu v lesoch organizovať pravidelné mesačné porady s vedúcimi oddelení štátnej starostlivosti o lesy na krajských národných výboroch. Podstatne sa tým zaslúžil o zlepšenie situácie na tomto úseku.

Po zrušení povereníctiev a ich nahradení povereníctvami SNR (1960) sa Ing. Janečko stal vedúcim odboru lesného hospodárstva Povereníctva SNR pre pôdohospodárstvo. V tomto období sa Ing. Elemír Janečko stáva jednou z významných postáv lesného hospodárstva na Slovensku, okrem iného sa stáva členom aj štátnych skúšobných komisií na Lesníckej fakulte VŠLD vo Zvolene. V období drevnej kalamity v rokoch 1965-1967 aktívne, organizačnými zásahmi prispel k jej likvidácii.

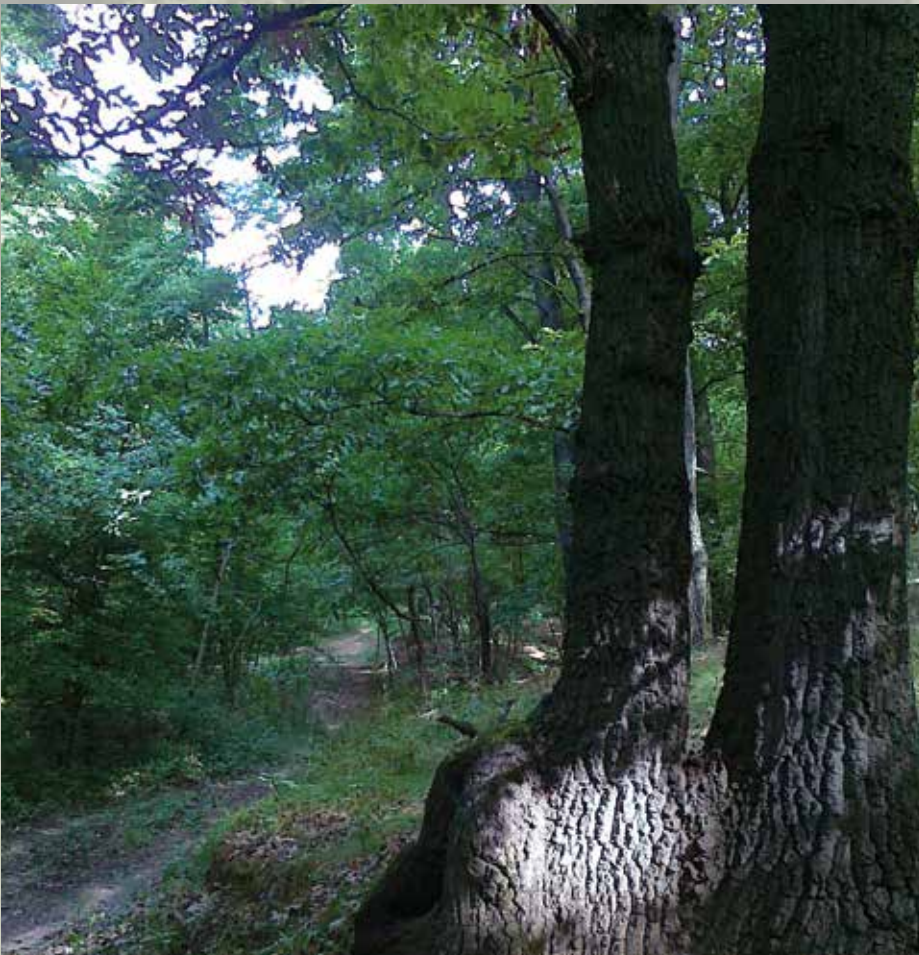
V roku 1967 sa osamostatňuje rezort lesného a vodného hospodárstva od poľnohospodárstva. V tejto súvislosti sa Ing. Elemír Janečko stáva prechodne vedúcim samostatného oddelenia čistoty ovzdušia na novom Povereníctve SNR pre lesné a vodné hospodárstvo. V tejto funkcii sa zúčastnil aj zasadnutia Komisie SNR pre lesné a vodné hospodárstvo, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 26.-27.9.1967 v Liptovskom Mikuláši.

Bol členom operatívnych porád povereníka SNR pre lesné a vodné hospodárstvo (Františka Hagaru). Na jednej z nich (4.4.1967) bol menovaný členom novej redakčnej rady časopisu „Les“ za Povereníctvo lesného a vodného hospodárstva. Postupne sa vracia naspäť na úsek štátnej starostlivosti o lesy. Na seminári pre pracovníkov štátnej starostlivosti o lesy v Košiciach v dňoch 25.-27.4.1973 vykonal dôkladnú analýzu „Zásad novelizácie lesného zákona“ z hľadiska politicko – ekonomických dôvodov.

V roku 1973 je už riaditeľom odboru legislatívy a správy LH a súčasne stále členom redakčnej rady časopisu Les. Napriek tomu, že bol predstaviteľom socialistického lesného hospodárstva i jeho ekonomickej podstaty, bol dominantou lesníckou osobnosťou tej doby.

Zomrel v tichosti v Bratislave 10. mája 2000 vo veku 84 rokov, bez zaslúženej lesníckej odozvy, pochovaný je na cintoríne v Slávičom údolí.

Viliam Stockmann

Varúj dušu na doline

Ryby plávajúce nad hladine Oravskej priehrady v Námestove nie sú bežným zjavom, ale môžete sa s nimi stretnúť iste častejšie, ako s desiatkami profesionálnych drevorubačov na jednom mieste. Po dvoch rokoch sa známe tváre i nováčikovia opäť stretli na súťaži Oravského pohára DREVORUBAČ 2016, tentokrát už na 22.ročníku.

A bolo sa na čo pozerat'. Náhodní návštevníci s údivom pozerali na to, ako rýchlo je možné postaviť kmene stromov, ktoré o pár minút na to súťažiaci ešte s väčšou, niektorí priam dokonalou presnosťou spíli a umiestnili na vopred vytýčené miesta. Pri stínke sa zapotili nielen súťažiaci, ale aj skupinky približne desiatich organizátorov a rozhodcov,

ktorých úlohou bolo správne obodovať každého súťažiaceho. V piatich disciplínach si zmeralo sily 36 súťažiacich zo štyroch krajín, z nich osem v kategórii „JUNIOR“ a 28 v kategórii „SENIOR“. Pozorovať sme mohli nielen presnosť súťažiacich, ale tiež napríklad aj šprinty a priam atletické kúsky s motorovými píliami pri presnom a kombinovanom reze a tiež pri odvetvovaní. Výmena reťaze je disciplínou uzatvárajúcou známu päťicu a zároveň jedinou, v ktorej všetky tri prvé miesta obsadili slovenskí súťažiaci.

A ako sa nakoniec ustálilo poradie na výsledkových listinách po prvom slnečnom dni a druhom poznačenom daždivým počasím, ktorému vládla práve pre divákov najzaujímavejšia disciplína – odvetvovanie si môžete pozrieť na internetovej stránke štátneho podniku LESY Slovenskej republiky (www.lesy.sk/showdoc.do?docid=198)

Všetko prebiehalo tak, ako má byť. Od 6. do 8. augusta vládla všade disciplína, na jednotlivých súťažných stanovištiach sa pohybovali ľudia, ktorí presne vedeli čo majú robiť a zabezpečili všetky potrebné veci a materiál na jednotlivé disciplíny. Zaujímavé aktivity mohli objaviť deti v stánku lesnej pedagogiky, kde sa im celé dni venovali lesní pedagógovia a lesníci do-

máčeho odštepného závodu, ktorí svoje aktivity doplnili aj detskou lezeckou stenou. Nad tribúnou medzi ďalšími firmami prezentoval svoje aktivity a produkty OZ Semenoles širokou ponukou obaľovaných sadenic.

Najväčšiu zásluhu na príprave a zabezpečení priebehu tohto podujatia spolu s ďalšími hlavnými organizátormi mali zamestnanci OZ Námestovo, ktorým by sme sa touto cestou chceli poďakovať za pozitívnu reklamu a zviditeľňovanie štátneho podniku LESY Slovenskej republiky.

Výsledkové listiny – STÍNKA			
p. č.	Meno a priezvisko	Štát	Štart číslo
1.	Pavel Češka	CZ	25
2.	Jacek Stochnialek	PL	13
3.	Miroslav Gerža	CZ	10
4.	Tomáš Kvasničák	SK	22
5.	Josef Kučera	CZ	18

Výsledkové listiny – VÝMENA REŤAZE			
p. č.	Meno a priezvisko	Štát	Štart číslo
1.	Marek LUBAS	SK	16
2.	Jaroslav KUKUC	SK	14
3.	Tomáš KVASNIČÁK	SK	22
4.	Jacek STOCHNIALEK	PL	13
5.	Jaroslav PERVEKA	SK	01

Výsledkové listiny – KOMBINOVANÝ REZ			
p. č.	Meno a priezvisko	Štát	Štart číslo
1.	Jaroslav KUKUC	SK	14
2.	Tomáš KVASNIČÁK	SK	22
3.	Josef KUČERA	CZ	18
4.	Martin ŠVEC	CZ	35
5.	Jan SOBOTA	CZ	34

Výsledkové listiny – PRESNÝ REZ			
p. č.	Meno a priezvisko	Štát	Štart číslo
1.	Matúš SITÁRIK	SK	28
2.	Jacek STOCHNIALEK	PL	13
3.	Roman SZALA	PL	02
4.	Tomasz BLIZKI	PL	21
5.	Marek BAGROWSKI	PL	15

Výsledkové listiny – ODVETVOVANIE			
p. č.	Meno a priezvisko	Štát	Štart číslo
1.	Jaroslav KUKUC	SK	14
2.	Radovan DLASK	CZ	26
3.	Jan ZAJÍČEK	CZ	20
4.	Marek LUBAS	SK	16
5.	Matúš SITÁRIK	SK	28

Výsledkové listiny – CELKOVÉ VÝSLEDKY			
p. č.	Meno a priezvisko	Štát	Štart číslo
1.	Jaroslav KUKUC	SK	14
2.	Tomáš KVASNIČÁK	SK	22
3.	Josef KUČERA	CZ	18
4.	Jaroslav PERVEKA	SK	01
5.	Jacek STOCHNIALEK	PL	13
6.	Pavel ČEŠKA	CZ	25
7.	Hubert BARTÁK	CZ	08
8.	Roman SZALA	PL	02
9.	Marek BAGROWSKI	PL	15
10.	Tomáš JÁNA	CZ	32

Keď diviaky zatúžia po športovisku

„Nech bože dá nech bože dá ten víťazný gól!“... hoci sa tento text každému z nás spája s majstrovstvami sveta v ľadovom hokeji, nik nemôže oponovať, že presne vystihuje želanie každého z hráčov na turnaji o pohár generálneho riaditeľa. Veď kto by netúžil umiestniť loptu do súperovej bránky, keď už má hájiť farby a meno svojho odštepného závodu, za ktorý sa na tento zápas postavil.

A opäť sa hralo v piatich základných skupinách, z ktorých si postup vybojovalo 8 mužstiev podľa pravidiel „fair play“. Čo však až tak spravodlivé nebolo, boli dva rozdielne trávnaté povrchy, na ktorých sa odohrávali

zápasy základných skupín a štvrtfinále. Kým skupiny A-C, odohrali svoje zápasy na štandardnom trávnom povrchu, pre skupiny D a E boli pripravené ihriská na „trávnom poraste“ nad ktorým by profesionálni futbalisti

asi zaplakali. Ale tak prírode sa až tak veľmi rozkazovať nedá a keď sa raz črieda diviakov rozhodne realizovať sa na futbalovom ihrisku, tak potom treba vynaložiť veľmi veľa úsilia na to, aby sa takéto oranisko aspoň čiastočne svojim povrchom podobalo niečomu, na čom je možné odohrať pár zápasov.

A ako to nakoniec všetko 25. augusta na známom športovisku v Považskej Bystrici v časti Orlove dopadlo?

Zo základných skupín si o postup do štvrtfinále vzájomne zahráli **OZ Rožňava**: OZ Žarnovica -1 (2 pk):1(0 pk), GR Banská Bystrica : **OZ Smolenice** – 0:1; OZ Prievidza: **OZ Liptovský Hrádok** 0:3, **OZ Revúca** : OZ Námestovo – 4:0. Do finále sa zo vzájomného zápasu medzi OZ Rožňava: OZ Smolenice prebojovali Smoleničania s jednobodovým náskokom 1:2 a rovnako o jeden bod zdolala aj OZ revúca družstvo z OZ Liptovský Hrádok s výsledným stavom (1:0). Finálový zápas medzi OZ Smolenice a OZ Revúca rozhodli po nerozhodnom stave 1:1 až pokutové kopy, v ktorých sa viac darilo hráčom OZ Revúca, ktorí odsunuli OZ Smolenice na

druhé miesto s rozdielom jedného pokutového kopu. Zo súboja o tretie miesto medzi OZ Rožňava a OZ Liptovský Hrádok sa z víťazstva tešili lesníci z OZ Liptovský Hrádok. A ako sa o hráčoch víťazného družstva z OZ Revúca vyjadril ich riaditeľ Ján Vavrek? „Naši hráči nechceli, aby som sa pozeral na zápasy nášho družstva, lebo vždy, keď som sa tam objavil, skončila lopta v našej bránke,“ prezradil a o pár minút už s kartónom šampanského išiel osláviť víťazstvo so svojimi kolegami.

Samozrejme ani tento rok nemôžeme obísť domáci závod OZ Považská Bystrica, vďaka ktorému má toto podujatie už tradične bezchybný priebeh. Tento rok všetkých hráčov, tohto na Slovensku ešte stále viac mužského športu, netradične privítala žena – poverená riaditeľka Darina Mlynarčíková. Podľa jej vyjadrení všetky prípravy a aj priebeh turnaja sa odohrávali viac menej bez väčších komplikácií, počasie bolo priam ukázkové a dokonca ani už vopred spomínané besnenie diviacej zveri neprekazilo toto športové podujatie. Všetkým organizátorom ďakujeme, víťazným družstvám gratulujeme k umiestneniu a všetkým hráčom prajeme veľa šťastia v nasledujúcom už dvanástom ročníku.

-as-

V stopách Dekréta

Už po desiaty raz udelila Slovenská lesnícka komora spolu s LESMI SR, š.p., Cenu Jozefa Dekreta Matejovie za významný prínos pre slovenské lesníctvo a slovenské lesy. Ocenenie získal v tomto roku **Prof. Ing. Milan Saniga, DrSc.**, vedúci Katedry pestovania lesa na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene. S pánom profesorom Sanigom sme sa rozprávali nielen o lesníctve.

Čo pre Vás znamená získanie ceny J.D. Matejovie?

Získanie tejto ceny má pre mňa veľký význam z dvoch dôvodov. Prvým je osoba Jozefa Dekreta Matejovie, ktorého ľudský a profesný život bol popretkávaný zmysluplnou prácou v prospech lesa. Táto jeho snaha nebola nijako jednoduchá, keď sa predstavíme obdobie 19. storočia, banký priemysel v tomto regióne a názor na využívanie lesov. Tento človek musel svojou prácou a argumentmi presvedčiť bankú komoru o pomyselnom zachovaní lesa potomstvu. Práca a život Jozefa Dekreta Matejovie je pre mňa majákom v mojom odbornom lesníckom živote. Okrem tohto odborného-ľudského významu ceny si veľmi vážim návrh a názor množstva lesníkov zo štátnych lesov, ale aj iných vlastníckych štruktúr, aby táto cena bola udeľená mne. Za tento návrh im všetkým úprimne ďakujem.

Ako a kedy sa spojila Vaša životná cesta s lesníctvom?

Spojenie mojej životnej cesty s lesníctvom sa datuje od roku 1966. Nakoľko pochádzam z lesníckej rodiny, s lesom som bol spätý cez toto prostredie. Prostredie Veľkej Fatry a lesy v nej sú fascinujúce a pokiaľ sa človek na ne díva otvorenými očami a dušou, cíti s lesmi tohto regiónu, podmania si ho. Táto skutočnosť determinovala môj záujem o Strednú lesnícku školu v Liptovskom Hrádku, ktorá niesla meno práve tohto lesníckeho veľikána. Škola mala významných profesorov/Švanda, Setey, Popelka, Pivovarčí, Železník a mnoho ďalších/, ktorí svojím pedagogic-

kým majstrovstvom dokázali usmerňovať a motivovať nás žiakov ako poznávať lesy a lesné spoločenstvá, dokázali nás teoreticky a prakticky naučiť, čo les potrebuje a ako v ňom hospodáriť. Ďalej to bolo už len logické pokračovanie štúdia na lesníckej fakulte vo Zvolene. Aj tu boli významní profesori, ktorí svojou odbornou a ľudskou autoritou formovali môj odborný vývoj. Moje napojenie na les od tohto obdobia je stále silnejšie, prináša mi vnútornú duševnú vyrovnanosť.

Je lesníctvo vo Vašej rodine tradíciou?

Tak ako som už spomenul v predchádzajúcej odpovedi pochádzam z lesníckej rodiny. Otec bol lesníkom na jednom lesníckom obvode celý svoj odborný-profesný život. Poznal na svojom lesníckom obvode každú časť lesa, každý porast, dokonca aj časti porastu ak tam bol nejaký cenný listnáč alebo prírodná zvláštnosť. Videl „svoj les“ rásť od jeho založenia, vychovával ho. Výsledky jeho práce sú badateľné aj dnes, keď sa človek prejde po dolinách, ktoré boli jeho lesníckym úsekom. Veľmi si vážim jeho prácu. Bol zžitý s horou od rána do neskorého večera. Myslím si, že táto dlhodobá zodpovednosť za les, je pre lesníka jednak prezentáciou jeho výsledkov, ale ak to s lesom myslí vážne aj jeho hrdosť. Takéto šťastie mal môj otec.

Na ktorý zážitok zo svojich študentských čias najradšej spomínate?

Na vysokej škole sme počas štúdia resp. cez brigády, prevádzkové a preddiplomové praxe zažili veľa zaujímavých situácií. Od zmeškania autobusu z hlavných cvičení z Vysokoškolského lesného podniku, cez týždňo-

lesoch Slovenska, kde sme mali možnosť vidieť komplexný pohľad na les z týchto troch disciplín. Zaujímavé boli aj zážitky z niektorých skúšok, ktoré by som nerád rozvádzal. Môžem povedať, že štúdium ako na strednej lesníckej škole v Liptovskom Hrádku, tak aj na lesníckej fakulte vo Zvolene bolo náročné a z hľadiska študentského života veľmi pestré.

Koľko času ostáva vysokoškolskému profesorovi na prácu (prednášky a ukážky) v teréne?

Spotreba času a nároky na pedagogickú činnosť, no v súčasnom období hlavne na vedu a výskum sa zvyšujú. Tlak na kvalitné vedecké výstupy sa premieta do hodnotenia fakulty a univerzity, do kritérií dotačnej politiky ministerstva školstva a vedy, ale aj vedeckého rastu mladších kolegov na katedre. Uvedomujem si poslanie v tejto oblasti, no na druhej strane nemôžem opomínať prácu v lese ako základného laboratória pre študentov, vedu a lesnícku prax. Poznať les, jeho rôzne štruktúry, ktoré sú výsledkom pôsobenia zákonov prírody/pralesy/ ale aj človeka/formované lesy/je nevyhnutné pre študentov, ale aj pre ostatných lesníckych odborníkov o ktorých som hovoril. Preto mnohokrát „odkrojam“ čas aj z oblasti, ktorá by mala patriť rodine na poznanie a formovanie lesov nielen na Vysokoškolskom lesníckom podniku TU Zvolen, ale aj exkurziami a účasťami na rôznych odborných podujatiach lesníckej praxe. Snažím sa kolegom praktickými radami, ktoré vyplývajú z dlhoročných skúseností pomáhať riešiť rôzne pestovné problémy.

vé bývanie na chate počas preddiplomovej praxe, kde som si sám varil z toho, čo som si na týždeň priniesol z domu. Zaujímavé boli spoločné hlavné cvičenia pedológie a lesníckej dendrológie a lesníckej typológie po

Na druhej strane som rád, že sa prejavuje spätná väzba vo forme vytvorených nových demonštračných objektov v lesníckej praxi, ktorá je pre mňa je veľmi povzbudzujúca.

Iste každý má miesto, ktoré mu učarovalo a na ktoré sa často vracia. Ktoré je pre Vás to naj...?

Počas svojho doterajšieho profesného života, dovoľm si povedať, že som prešiel celé Slovensko, od Malých Karpát po Pieniny, resp. až po Stuzicu. Nejednalo sa len o výskum pralesov, ale aj poznanie hospodárenia v lesoch všetkých orografických celkov Slovenska. Slovensko má krásne oblasti, vymenovať ich by predstavovalo niekoľko strán. Dovoľm si tvrdiť, že žiadna krajina na takom malom území nemá takú rôznorodosť prírodných krás ako naša. Myslím si, že chodíme so zatvorenými, alebo aspoň s privretými očami a túto prírodnú krásu nevnímame. Informačný a elektronický „smog“ nám zatvára brány vnímania, komunikovania s prírodou, ktoré je každému človekovi dané do vienka. A je to

aj celý rok, pokiaľ si ich chcem ozrejmiť, pozriem na obrázky, ktoré si fotím pri túre.

Každý človek má nejaké záľuby a koničky. Ak človek robí prácu dobre, je to pravdepodobne preto, že je to jeho záľubou. Máte ešte nejaké iné záľuby, ktorým sa venujete vo voľnom čase?

Môžem povedať, že moja práca mi je zároveň koničkom. Rád prednášam a odovzdávam študentom, ale aj lesníkom z praxe poznatky resp. praktické skúsenosti. Vnútorne ma napína, keď vytvoríme nejaké objekty lesa, ktoré sú výsledkom určitej pestovnej technológie a budú slúžiť ďalším generáciám lesníkov. Poteší ma, keď katedra napreduje vo vedeckom výskume a dokáže tieto výsledky dať do kvalitných vedeckých časopisov. Teší ma tiež, že katedra má veľmi dobré kontakty z lesníckou praxou nielen

dine, ktorá je blízka liptovskej. Je mi ľúto, že málo docenujeme takých velikánov ako bol on či Hviezdoslav. Životná nutnosť spojená so záľubou je aj práca okolo chalupy, práca s drevom, za ktorým vždy vidím les. Fotografovanie lesa s jeho rôznymi prejavmi je tiež mojím koničkom.

Ako predseda PRO SILVA Slovakia a člen európskeho výboru PRO SILVA EUROPE iste viete zhodnotiť, ako sa v porovnaní s ostatnými krajinami darí Slovenku v oblasti prírody blízkeho obhospodarovania lesov.

Tuto otázku treba chápať v dvoch rovinách. Z hľadiska tvorby objektov Pro Silva, rôznych drevinových štruktúr sa vďaka zanieteným a presvedčeným lesníkom z štátnych lesov/Ing. Bruchánik, Ing. Dendys, Ing. Mikuš a iných/ale aj mestských/Ing. Apfel, Ing. Tomaščík, Ing. Roth, Ing. Durec/, netreba

na veľkú škodu každého človeka. Neuvedomujeme si, že duševne navnímané a napozierané obrazy krás prírody, hlavne lesa, v nás ostávajú navždy. Takže k meritu otázky, ťažko povedať či je to naj prírodný kút. Veľmi si duševne oddýchnem, keď si každý rok prejdem túru z Donovalov cez Novú hoľu, malý Zvolen, Končítu do mojich rodných Liptovských Revúc. Keď sú zakvitnuté hole, typickou a veľmi bohatou kvetenou Veľkej Fatry, blakytne modrá obloha, mierny vánok. S týmito obrazmi vo svojom vnútri niekedy vydržím

v hnutí Pro Silva, ale aj pri hlavných cvičeniach, spoločných stretnutiach na lesných správach, urbároch v rámci našich katedrálnych dní. To všetko sú veci, ktoré pozitívne dopĺňajú moju profesného života. Na chalupe, kde rád strávim chvíle s rodinou, si rád prečítam dobrú knihu. Keď sa chcem vrátiť do minulosti, hlavne do detstva, neprekonateľný je Martin Kukučín so svojimi poviedkami a románmi. Tento človek - lekár, ťažko skúšaný životom dokázal najreálnejšie a najplastickejšie opísať život na oravskej de-

opomenúť aj obecné lesy/Ing. Konečný, Michal Čajka/máme objekty, ktoré už v tomto období majú európsky význam. Tieto sú pravidelne navštevované zahraničnými propagátormi a realizátormi myšlienok tohto hnutia. Dovoľm si povedať, že v hnutí Pro Silva patríme medzi predných propagátorov a realizátorov myšlienok s následnou realizáciou demonštračných objektov. Druhou otázkou je zavádzanie týchto myšlienok a postupov do celej lesníckej praxe. Tu sa v mnohých prípadoch stretávame so zaužívaným stereoty-

pom, nepochopením, ale aj nezdravým konzervativizmom. V lesníctve v prevažnej časti subjektov pretrvávajú jednorodý ekonomický model efektívnosti. Pokiaľ sa toto myslenie nezmení, budeme na škodu lesa ťahať za kratší koniec. Viacvrstvové porasty sú ekologicky stabilné a dlhodobo ekonomicky efektívnejšie. Máme drevinové skladby, ktoré si doslova pýtajú tento typ porastovej štruktúry. Takéto lesy sú podstatne stabilnejšie, dlhodobo ekonomicky efektívnejšie. V tejto oblasti nás čaká ešte veľa argumentácie a presvedčovania.

Čo Vy vidíte v oblasti slovenského lesníctva a lesov na Slovensku ako najväčší problém?

Úvodom chcem podotknúť, že meniaci sa klíma dostáva fyziologický, zdravotný stav lesov a ich rastové procesy do podstatne inej ekologickej situácie. Cez fylogenezický vývoj vyselektované drevinové skladby lesov sú v súčasnom období, v pomerne krátkom čase „overované“ novou situáciou. Ich adaptabilita na nové podmienky je pri jednotlivých drevinách rôzna. Slovenské lesníctvo má viacero problémov, ktoré je potrebné riešiť. Ich vymenovaním by som zaplnil aj jednu stranu. Obrátim pozornosť len na tie najzávažnejšie. Prvým je rozpad smrečín, v prevažných

prípadoch na nepôvodných stanovištiach smreka, resp. v HSLT, kde okrem smreka sa pôvodne nachádzal buk a jedľa. V mnohých z týchto prípadov ide aktivita lesníkov „za lesom“, riešime len kalamitnú, náhodnú ťažbu. Vyznačujeme chrobačiare, zhadzujeme lapáky, zakladáme lapače, ale málo sa venujeme podsadbám rozpadajúcich sa smrekových porastov, kde môžeme využiť prirodzenú obnovu smreka spolu s podsadbou jedle a buka. Tým môžeme využiť zostatkový čas rozpadajúcich sa porastov na vytvorenie zdravotne a kondične podstatne lepších. Je pochopiteľné, že táto situácia ide na vrub meniacim sa klimatickým podmienkam, ktoré na jednej strane žičia premnoženiu podkôrnika a sy-

nergicky s oslabením smrečín vedú ku spomínanej situácii. Treba podotknúť, že aj táto skutočnosť sa podpisuje na postupnom znižovaní podielu smreka v drevinovom zložení lesov Slovenska. V riešení tohto problému musí ísť lesníctvo na minimálne desaťročný ekonomický model, ktorý jasne potvrdzuje ekonomickú efektívnosť riešenia podsadiet. Ďalším veľmi závažným problémom sú vysoké stavy hlavne jelenej zveri, ktorá sa podpisuje na enormných škodách lúpaním hlavne smrekových porastov, s ich následným fyziologickým oslabovaním. Zaznamenávané sú už aj významné prípady lúpania mladých bukových porastov hlavne na východnom Slovensku. Táto skutočnosť súvisí s prenájomom poľovných revírov. Pokiaľ sa v tejto situácii nenájde rozumný „modus vivendi“, slovenské lesy budú mať v dohľadnej budúcnosti problém s ekologickou stabilitou, funkčnou účinnosťou, trvalo udržateľným hospodárením ale aj dlhodobým ekonomickým efektom. Významný je aj problém s premnožením diviacej zveri hlavne v nížinách. Intenzívna konzumácia žaluďa vedie ku zmene drevinového zloženia dubovo-hrabových porastov, ktoré sa menia na rovnorodé hrabiny. Pomaly ale isto sa začína v prvom vekovom stupni v týchto skupinách lesných typov prejavovať významné zníženie zastúpenia duba zimného. Bohužiaľ, legislatíva v tejto otázke je voľná. Musíme si uvedomiť, že dub zimný je v 1–3. lesnom vegetačnom stupni nielen kľúčová ekonomická, ale aj stabilizačná drevina. Kroky, ktoré boli v tomto ohľade doposiaľ vykonané sa prejavujú malou, resp. žiadnou efektívnosťou. Stavanie oplôtok pre zachovanie duba je finančne nákladné a počíta len s minimom jeho zastúpenia, čo je pre budúcnosť drevinového zloženia a zachovanie duba zimného veľmi neisté. Podľa môjho názoru na Slovensku asi vyrieši túto situáciu len africký mor, ktorý bol už identifikovaný v Poľsku. Trápi ma tiež stav oravských lesov bez reálneho vlastníka a obhospodarovateľa lesa. Jedná sa o lesy v druhom a treťom stupni ochrany, kde

nám denne pribúdajú stovky metrov kubických aktívnych chrobačiarov bez toho, že by kompetentní ľudia v štátnej správe, aspoň načrtli možnosti riešenia resp. naznačili, že o hroziacej ekologickej katastrofe vedia. Tieto veľké ohniská potom robia problémy iným obhospodarovateľom, ktorí musia v zmysle legislatívy problémy premnoženia lykožrúta vo svojich lesoch riešiť. Nedá mi nepovedať, že napriek veľmi zlej situácii o ktorej som hovoril, si veľmi

vážim prácu lesníkov pri riešení týchto načrtnutých problémov.

Je niečo, čo by ste chceli odkázať lesníkom a všetkým odborníkom, ktorí sa venujú problematike lesov?

V dnešnej ekologickej ale aj ekonomickej situácii, či si to pripustíme, alebo si to doteraz nechceme pripustiť, prírode blízke obhospodarovanie lesov je jediný liek na zlepšenie ekologickej stability, rastovej a zdravotnej vitality lesov Slovenska. Je paradoxom, že Slovensko svojou drevinovou skladbou, ktorá je na 80 % pôvodná, má možnosť pomerne plynule prejsť na tieto pestovné koncepcie, pričom prechádza na tieto pestovné systémy veľmi pomaly. Mnohé menšie lesnícke subjekty to pochopili/mestské lesy Košice, mestské lesy Banská Bystrica, obecné lesy Stará Myjava a iné/ a už teraz vykazujú dobré výsledky, pričom ich lesy sú v relatívne dobrej kondícii. Za pomoci prírody sa dokázali a dokážu popasovať aj s takým fenoménom ako bola kalamita Žofia. Žiaľ existujúca krátkodobá ekonomická efektívnosť, ktorá je zameraná len na drevo, ostané ekosystémové funkcie a služby lesa sú nedoceňované, malý tlak manažmentu výrobných jednotiek pri „väčších lesníckych hráčoch“ nevytvárajú dostatočné predpoklady pre uplatňovanie prírode blízkeho spôsobu hospodárenia. Tento typ hospodárenia je beh na dlhšiu trať, vyžaduje vieru v poznatky o prírode, rozviazanie myšlienok a poznatkov lesa vekových tried, podporu riadiacich pracovníkov lesníckych subjektov. Terajšie obdobie mi trochu pripomína časy Mateja Hrebendu, ktorý chodil po Slovensku a učil cez kalendáre prostých ľudí čítať. Aj my potrebujeme viac zapálených lesníkov za prírode blízke obhospodarovanie lesa. Viem že to majú ťažké a treba im pri súčasných ekonomických podmienkach v ktorých pracujú vziať úctu a vďaka.

Ďakujem za rozhovor

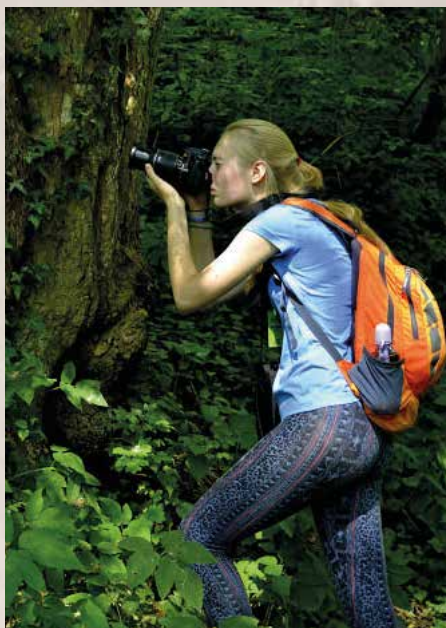
Anna Sliacka

Týždeň s fotoaparátom v Bielych Karpatoch

Počas letných prázdnin sa pri príležitosti 15. ročníka súťaže Zelený objektív uskutočnilo na pôde OZ Tenčín, v Polovnickom zámku Antonstál, tvorivé stretnutie mladých nadšencov fotografického umenia s názvom *Lesná škola mladých fotografov*. Zorganizovalo ho Lesnícke a drevárske múzeum v spolupráci s Ateliérom fantázie s úmyslom poskytnúť mladým fotografom priestor na vzájomnú komunikáciu a výmenu skúseností, dať im možnosť fotiť v nádhernom lesnom prostredí a zároveň rozšíriť ich vedomosti o lese a práci lesníkov.

Stretnutie trvalo päť dní (25 – 29. 7. 2016)

a zúčastnilo sa ho 26 mladých ľudí z celého Slovenska. Úlohy lektorov sa vynikajúco

zhostili členovia hodnotiacej komisie súťaže Zelený objektív: Jozef Fašanga, Vladimír Čaboun a Boris Pekarovič, ktorých doplnili Ing. Roman Uhliar a vedúci Ateliéru fantázie Marián Valovič. Jozef Fašanga prednášal o fotografii všeobecne, Vladimír Čaboun si na prednášku zvolil tému *Fotografia ako nástroj na poznávanie lesa v krajine*, Boris Pekarovič

nám porozprával o fotografovaní z dronov, Roman Uhliar nás zaslavil do tajov analógovej fotografie a starých fotografických prístrojov a Marián Valovič nám naopak priblížil digitálnu tému: spracovanie a úpravy fotografií v počítači.

Lesná škola mladých fotografov začala v Trenčíne na železničnej stanici. Tu sme sa všetci účastníci zišli a spoločne sa presunuli do Polovnického zámku Antonstál, ktorý sa nám stal na nasledujúcich päť dní domovom. Ešte prvý deň sme stihli prvú prednášku aj krátku vychádzku do okolia poľovného zámku.

V nasledujúce tri dni sme absolvovali viacero výletov po okolí Antonstálu aj Trenčína. Navštívili sme Grófovú lúku, VLM Haluzickú tiesňavu aj LNCH v Turčianskych Tepliaciach. Popritom sme stihli aj „lietať“ s dronom, vy-

počut niekoľko zaujímavých prednášok, pozrieť zaujímavé videá a filmy, odprezentovať a okomentovať množstvo fotografií – a samozrejme pri každej príležitosti fotiť, fotiť a fotiť.

Škrť cez rozpočet nám počasie urobilo iba vo štvrtok, kedy pre rozmočený terén po ve-

černej búrke nebolo možné ísť do lesa. A tak namiesto fotenia lesných prác sme sa prešli dolinou po lesnej ceste a obdivovali pôvab dažďom zmáčaného lesa. Deň sme zavřili spoločnou opekačkou.

V posledný deň sme vyhodnotili celé podujatie, ešte pred obedom sa rozlúčili s Antonstálom, presunuli sa do Trenčína a odtiaľ každý individuálne vyrazil domov.

Aj z reakcií účastníkov, aj z pocitov organizátorov vyplýva, že podujatie sa vydarilo. Za to patrí veľká vďaka a uznanie nielen lektorom, organizátorom z Lesníckeho a drevárskeho múzea a Ateliéru fantázie, pracovníkom OZ Trenčín, ktorí sa o nás vzorne starali a sprevádzali nás na väčšine výletov, ale predovšetkým vynikajúcim a zvedavým účastníkom. Väčšinou mestské deti mali možnosť uvidieť krásu horského lesa aj prírodné zaujímavosti okolia Trenčína. Mali možnosť spoznať rovesníkov z celého Slovenska s rovnakou záľubou vo fotografii. Ale hlavne mali možnosť o ďalší krôčik rozvinúť svoj talent a pritom nafotiť neopakovateľné zábery.

Marek Vanga, LaDM

Vývoj lesného hospodárstva v Rakúsko-Uhorsku

Záver 19. storočia v lesnom hospodárstve (19. časť)

Uhorský lesnícky listinár

Roku 1896 začal Krajinský lesnícky spolk vydávať trojzväzkovú špeciálnu zbierku lesníckych historických dokumentov pod názvom Uhorský lesnícky listinár (Magyar erdészeti oklevéltár), ktorého autorom bol budapeštiansky archivár Karol Tagányi (1858-1924). Listinár obsahuje texty lesníckych písomností z Krajinského archívu v Budapešti a Dvorského archívu vo Viedni. V listinári sa píše o najstaršej vodnej doprave dreva, o pokynoch pre rôzne kategórie lesných zamestnancov a úradov, o využívaní lesov banskými a hutnými podnikmi, o opatreniach na racionálne zužitkovanie dreva, o obnove porastov a ich ochrane proti pastve a inému poškodzovaniu, ako aj o lesohospodárskych a majetkových úkonoch.

Je to špeciálna zbierka lesníckych historických dokumentov pre územie Uhorska. Medzi nimi je mnoho rôznych legislatívnych dokumentov. V rámci tejto Tagányiho zbierky sú veľmi cenné a zaujímavé listiny, vzťahujúce sa na lesnícky vývoj aj v hornom Uhorsku. Tagányi v týchto troch zväzkoch uverejnil 772 listín, z ktorých 325 sa vzťahuje aj na územie dnešného Slovenska.

Z úcty a vďaka k tomuto mužovi je preto žiaduce si pripomenúť aspoň jeho stručný životopisný medailónik:

Tento známy archivár a lesnícky historik sa narodil v Nitre 18.3.1858. Po absolvovaní základnej školy pokračoval v štúdiu na gymnáziu v Nitre. Ako nadaný študent bol odporúčaný na vysokoškolské štúdium, ktoré ho celkom prirodzene nasmerovalo na univerzitu do Budapešti. Po úspešnom ukončení štú-

dia na univerzite začína v roku 1879 ako pracovník Krajinského archívu v Budapešti. Toto pracovisko sa mu stalo v jeho profesionálnej kariére osudným, pretože bádanie a štúdium historických, archívnych materiálov tvorilo základ jeho odborného a vedeckého diela.

Pôsobením v Budapešti mal možnosť prežívať tu odborný i spoločenský život, čo sa prejavilo najmä tým, že patril medzi aktívnych prispievateľov do rôznych časopisov, zaoberajúcich sa historickými súvislosťami. V roku 1896 vydal spomínaný známy a jedinečný trojzväzkový „Uhorský lesnícky diplomatár (listinár)“, ktorý patrí medzi základné diela o minulosti uhorského a slovenského lesníctva. Prvý zväzok obsahuje listiny z obdobia 1015-1742, druhý z rokov 1743-1807, tretí od roku 1808-1867.

Okrem iného bol Tagányi aj redaktorom odborných časopisov, publikoval z oblasti mnohých odborov, dá sa povedať, že bol polyhistorom. Od roku 1897 bol členom – korešpondentom Uhorskej akadémie vied, Uhorskej historickej spoločnosti, Uhorskej heraldickej a genealogickej spoločnosti, od roku 1915 súčasne vo funkcii a hodnosti ministerského radcu. Od roku 1916 bol člen Svätoštepanskej akadémie, od roku 1918 Maďarskej akadémie vied, od roku 1920 predseda Maďarskej etnografickej spoločnosti.

V roku 1919 odišiel na dôchodok, ale aktívne pracoval až do svojej smrti, zomrel 9.9.1924 v Budapešti, kde je aj pochovaný.

Prednášajúci odborných predmetov na Banskej a lesníckej akadémii

V roku 1896 sa odborné predmety na Akadémii prednášali nasledovne:

Prednášajúci na oboch odboroch (banskom i lesníckom):

Schwartz Otto - matematika, fyzika, prírodopis, elektrotechnika

Fodor Ladislav - geometria, deskriptívna geometria, konštrukčné rysovanie, rysovanie plánov, technické kreslenie,

grafostatika

Köszegi Winkler - encyklopédia mineralógie a pedológie

Herrmann Emil - všeobecné strojnictvo I., všeobecné strojnictvo II.

Scholtz Viliam - náuka o palivách

Cséti Otto - zememeračstvo I., zememeračstvo II.

Staudner Eugen - všeobecné stavitelstvo, cestné a vodné stavitelstvo, mostné stavitelstvo

Pauer Ján - národné hospodárstvo a finančníctvo

Kosztenszky Adolf - štátne účtovníctvo, úradná korešpondencia

Prednášajúci na Lesníckom odbore:

Bencze Gregor - všeobecná a lesnícka chémia, pedológia a klimatológia

Schenek Július - mechanika a lesnícke strojnictvo

Vadas Eugen - botanika I., botanika II., zoológia, ochrana lesov, pestovanie lesov

Fekete Ľudvík - lesnícka taxácia, zariadenie lesov, oceňovanie lesov, dejiny lesníckej štatistiky a literatúry

Csiby Vavrínek - lesnícka ťažba, lesnícke technológie, konštrukcie hatí a hrablí, encyklopédia poľnohospodárstva a rybníctva, poľovníctvo a náuka o zbraniach

Nepovinné predmety pre obidva odbory:

Tóth Imrich - zdravotníctvo

Pauer Ján - zmenkové právo

Služobná úprava Banskobystrického M. k. lesného riaditeľstva

Z príležitosti milénia na podnet vtedajšieho riaditeľa J. Tomcsányho vydali obsiahlu 700 stranovú služobnú úpravu Banskobystrického M. k. lesného riaditeľstva. Úprava zahŕňa celú odbornú činnosť, personálny prehľad, sociálny poriadok, mzdové a dôchodkové náležitosti, ako aj všetky predpisy týkajúce sa činnosti lesného riaditeľstva. Na vypracovaní úpravy sa podieľal aj Karol Kaán.

Výnos o zriadení lesníckych výskumných staníc

Uhorský minister pôdohospodárstva Ig-nác Darányi vydal 31.12.1897 výnos o vytvorení uhorských kráľovských lesníckych výskumných staníc s platnosťou od 1.1.1898, súčasne vydal smernice na ich činnosť. Ustanovená bola centrálna lesnícka výskumná stanica pri banskoštiavnickej akadémii a vonkajšie lesnícke výskumné stanice pri všetkých štyroch horárskych školách v Uhorsku (Görgényszentimre, Királyhalom, Liptovský Hrádok a Vadászerdő).

Založenie Ústrednej lesníckej výskumnej stanice v Banskej Štiavnici

V roku 1898 bola založená Ústredná lesnícka výskumná stanica na akademickej pôde Banskej a lesníckej akadémie v Banskej Štiavnici. Jej vedúcim sa stal profesor Lesníckeho odboru Banskej a lesníckej aka-

démie Ing. Dr. Eugen Vadas (Vlkolínsky) na Akadémii i v uhorskom lesníckom výskume známy pod menom Jenő Vadas. S činnosťou výskumná stanica začala v roku 1899.

Vadas si bol vedomý toho, že navrhnutú štruktúru si šíje pre seba a tak nešetril návrhmi a kvalitou budúcej štruktúry organizácie lesníckeho výskumu.

Sám o tom píše nasledovne (Vadas, 1896): „Vedením ústredného výskumu a vonkajších staníc nech je poverený Ministerstvom pôdohospodárstva jeden odborný profesor a vonkajšie výskumné stanice nech sú priamo podriadené príslušnej odbornej škole. Na pomoc riaditeľa ústredného výskumného ústavu sa má prideliť: - Jeden adjunkt, ktorý by sa zaoberal výhradne spracovaním údajov dodaných vonkajšími stanicami a pozorovaním a získaním údajov z ústredných pokusných plôch. Adjunkt má byť pridelený zo stavu štátnych lesných zamestnancov. Na pozorovanie poverenostných pomerov v lese a na okolí lesných škôlok a na práce v lese má byť pridelený absolvent horárskej školy. Záhradník Akadémie sa zamestná i pri pokusoch v Botanickej záhrade. Okrem toho aj iné pracovné sily by mali byť vyslané na pokusné práce.“

Finančné náklady odhaduje spolu na 6000 zlatých.

Svoj návrh odôvodňuje výskumným trendom v zahraničí a prízvukuje, že teraz (t. j. v období osláv tisícročia uhorského kráľovstva) je ideálna doba na založenie lesníckeho výskumu.

Vadasov návrh zriadenia lesníckeho výskumu zaslalo ministerstvo na Akadémiu na vyjadrenie. Akademická rada k tejto veci rokovala dňa 28. júla 1893. Lesný radca profesor Fekete nesúhlasil s Vadasovým návrhom a žiadal vytvorenie samostatného lesníckeho výskumného ústavu. Akademická rada napokon hlasovala o spôsobe vytvorenia lesníckeho výskumu. Za Vadasov návrh vytvorenia lesníckeho výskumu pri Akadémii hlasoval len Emil Horváth, Otto Schwartz, Ladislav Fodor a Gregor Bencze. Zvyšná väčšina hlasovala za samostatný lesnícky výskum. Bolo to pochopiteľné, pretože sa dalo očakávať, že s lesníckym výskumom budú na Akadémii len problémy finančného i personálneho charakteru. Tomu sa hlasujúci profesori chceli vyhnúť. Výsledok hlasovania Akadémie v prospech samostatnému výskumu zaslala na ministerstvo. Tomu dlho trvalo, než tento problém vyriešilo. Vadasov komentár k tomuto hlasovaniu bol nasledovný (Vadas 1896): „Keby bola Akademická rada vtedy prijala vrabca, nebolo by potrebné teraz čakať na dropa.“ A naozaj, čakalo sa až do roku 1898. Ministerstvo rozhodlo tak, ako bolo preň jednoduchšie a bez osobitných finančných nákladov: Lesnícky výskum pripojilo k Akadémii. Za vedúceho tejto Ústrednej výskumnej centrálnej stanice bol ministrom pôdohospodárstva v roku 1898 vymenovaný (podľa očakávania) profesor pestovania

a ochrany lesov, botaniky a zoologie Jenő Vadas. Okrem ústredia boli zriadené vonkajšie lesnícke výskumné stanice pri všetkých štyroch horárskych školách v Uhorsku (Görgényzentimre, Királyhalom, Liptovský Hrádok a Vadaszerdó).

Štátne spravovanie obecných a spoločných lesov lesnými úradmi - zákonný článok XIX/1898

V zmysle lesného zákona z roku 1879 lesy miest, obcí, komposesorátov, cirkví, býv. urbárikov spravovala lesoporiadková vrchnosť I. stupňa t.j. stolično - administratívne orgány. Tieto však pre veľký rozsah tohto majetku neboli schopné túto úlohu plniť, preto sa obracali na ministerstvo, ako lesoporiadkovú vrchnosť II. stupňa, aby prevzali tieto lesy spravované stolicami do svojej štátnej správy. Ministerstvo týmto žiadosťam vyhovel a úpravu týchto spoločne spravovaných lesov riešil zákonný článok XIX/1898. V ňom ide o úpravu spravovania spoločne užívaných lesov a holín, ktoré sú spravované nerozdielnym vlastníctvom komposesorátov

a bývalých urbárikov, ktorí neboli v stave si držať kvalifikovaný lesný personál. V župách boli zriadené štátne lesné úrady a v nižšom stupni štátnej správy okresné lesné správy.

Tento zákon o štátnom spravovaní spoločných lesov obsahoval 66 § v dvoch dieloch a troch častiach:

časť I.o štátnom spravovaní lesov

časť II.úprava hospodárskej správy v nerozdelenom stave spoločne užívaných lesov a holín, komposesorátov a bývalých urbárikov

časť III.záverečné ustanovenia, okrem iného napríklad v § 59 zákon pripúšťa, aby obce, ktoré vlastní viac ako 5000 jutár lesov, mohli držať vlastného samostatného lesného hos-

podára, keď preukázu, že výnosnosť lesa to pripustí.

K tomuto zákonu vydalo Ministerstvo pôdohospodárstva vykonávajúce nariadenie č.15.217/1899, ktoré v 252 paragrafoch vo forme inštruktáže objasňuje obsah zákona. Treba uznať, že to bola múdra lesná politika štátnej správy, keď dokázala takú ďalekosiahlu starostlivosť o malé lesy realizovať. Nikde inde v Európe sa problém malých lesov takto neriešil.

Pamätné stromy kráľovnej Alžbety

Po smrteľnom atentáte na kráľovnou Alžbetu, ktorá bola manželkou cisára Františka Jozefa I. dňa 10.9.1898 vydal M. k. minister pôdohospodárstva Ignác Darányi nariadenie č.71544 z 19.11.1898 na výsadbu pamätných stromov kráľovnej Alžbety. Odporúčala sa výsadba smutnej vrby, lipy, buka a stále zelených ihličnanov. Mohli to byť aj ovocné stromy a okrasné kríky. O realizácii tohto nariadenia boli určené termíny na podávanie správ. Niekde sa podnes zachovali torzá z týchto výsadiel, napr. v Banskej Bystrici pri Medenom Hámri, alebo aj na predmestí v Uľanke kde sa nachádza menšia aleja, ale aj inde. Pekný parčík so sochou kráľovnej Alžbety sa zachoval v Bardejovských kúpeľoch.

Nový časopis lesníckeho výskumu „Erdészeti Kísérletek“ (Lesnícke výskumy)

Ústredná lesnícka výskumná stanica v Banskej Štiavnici začala v roku 1899 (až do roku 1918) vydávať časopis „Erdészeti Kísérletek“ (Lesnícke výskumy), literárno - odborný časopis uhorského lesníckeho výskumu. Bolo treba vynaložiť veľké úsilie o jeho vydávanie, nielen finančné, ale najmä administratívno-byrokratické. Časopis sa od samého začiatku boril s minimom finančných prostriedkov, disponoval len s dvomi pracovníkmi.

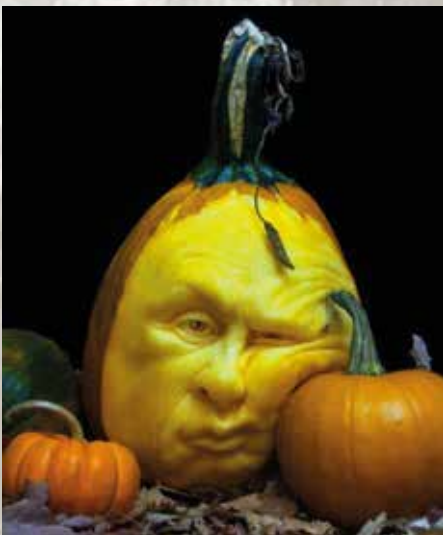
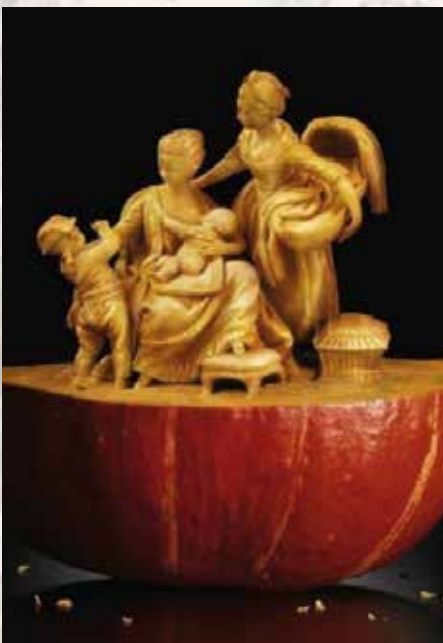
Ústredná lesnícka výskumná stanica v Banskej Štiavnici, nazývaná „centrála“, mala svoj terénny výskum hlavne v neďalekom Kysihýbly, kde disponovala botanicko - biologickým, patologickým a anatomickým laboratóriom s jednoduchým zariadením slúžiacim lesníckemu výskumu, vrátane meteorologickej stanice.

V prvom čísle časopisu vedúci výskumnej stanice profesor Eugen Vadas vyslovil predovšetkým vďaka uhorského lesníctva páňovi ministrovi Dr. Ignácovi Darányimu, že vytvoril inštitúciu lesníckeho výskumu v Banskej Štiavnici. Podakoval tiež všetkým tým, ktorí boli nápomocní pri naplnení i zabezpečení časopisu, menovite odborníkom z M. K. Ministerstva orby, hlavnej správy lesníctva a z oddelenia výkonného, zabezpečujúceho lesnícky výskum.

Časopis bol štvrtročník, vychádzali 4 zošity ročne.

Viliam Stockmann

(Úryvok z autorom vydané publikácie „Dejiny lesníctva na Slovensku“)

Plody plné lesa a sveta

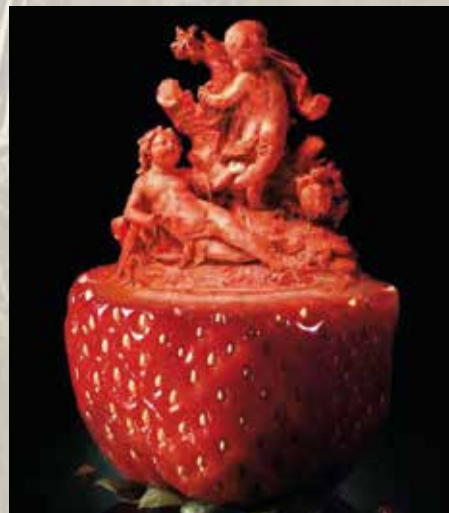
Leto pomaly končí, prichádza čas zbierania a uskladňovania úrody – rôznych druhov plodov, ktoré sme boli schopní dopestovať si sami, ale aj tých, ktoré nám poskytol les a príroda okolo nás. No ako sa hovorí, láska ide cez žalúdok a človek vždy ako prvé jedlo hodnotí pohľadom „je očami“. A možno aj z toho dôvodu pred stovkami rokov vzniklo umenie, ktoré si môžete spolu s nami vychutnať.

Umenie vyrezávanie ovocia a zeleniny tzv. carving alebo fruit carving, má svoje korene v dobe čínskej dynastie Tang (618 – 906 n. l.) a dynastie Sung (960-1279 n. l.). Toto remeslo sa pomaly rozvíjalo a zdokonaľovalo v priebehu stáročí v Číne. Krásne ozdobné ovocné rezbárske práce – hotové umelecké diela neboli vytvorené len pre feudálne vrstvy, ale boli tiež populárne medzi bežnými ľuďmi, ktorí sa tešili krásnej umeleckej prezentácie ponúkaných a konzumovaných jedál. Toto umenie sa rozvíjalo aj v ďalších krajinách ďalekého východu ako je Thajsko a Japonsko.

V Thajsku to bola výsostne aktivita žien v kráľovskom paláci. Podľa legendy za éry Sukhothai (Thai éra od 1808-1824) konkubína menom buď Nopharmas (Thai šľachtický titul) alebo Tao Srijulaluk (iný názov Thai šľachtického titulu) napísala knihu s názvom Tumrubtaosrijulaluk. Kniha popisuje tradičné thajské obrady, vrátane plávajúcej lucernej tradičného festivalu, kedy autorka chce ozdobiť lucernu krajšie ako ostatné konkubíny, takže ona používa mnoho druhov kvetov na výzdobu svojej lampy aj vyrezávané ovocie do vtáčích a labutích tvarov a umiestňuje ich na kvety.

Na vyrezávanie do ovocia a zeleniny sa používajú rôzne špeciálne carving tools teda carvingové nástroje a náradie. Medzi najdôležitejšie patria carvingové nože a dlátko rôznych tvarov a nesmieme zabudnúť spomenúť thajský nôž, ktorý je základným nástrojom pre fruit carvings.

Ak by ste podľahli tomuto neuveriteľne krásnemu a zároveň aj chutnému umeniu, mali by ste vedieť, že sada nástrojov na tvarovanie takých umeleckých diel, ako vidíte na obrázkoch, vás môže stáť viac ako dvesto eur.

-as-

Drevené ohýbané stoličky

Ohýbanie dreva je veľmi stará technológia, ktorá sa používala už v stredoveku. Zhruba pred 150 rokmi ju pre priemyslové spracovanie a sériovú výrobu zdokonalil nemecký podnikateľ Michael Thonet.

Thonetov systém ohýbania dreva pri výrobe nábytku sa nerodil náhodou. Fyzikálna vlastnosť dreva – ohybnosť po pôsobení vlhkosti a tepla – bola známa stovky rokov pred Thonetom. Anglicko okolo roku 1830 ako prvé prišlo s novým typom stoličiek so šablonovite prehnutými nohami. Taký tvar bolo zmysluplné vyrábať ohýbaním. A Michael Thonet to skúsil. Najprv to nebola para, ale kúpeľ v horúcom gleji, aj formy ohýbania boli úplne iné ako neskoršie továrenské. Tvary anglických stoličiek však Michael Thonet nijako nemennil; nechcel meniť módu, ale technológiu.

Výrobu stoličiek v 70-tych a 80-tych rokoch 19. storočia presťahoval z Viedne na východnú Moravu, do Bystřice pod Hostýnem. Krátko potom vznikla výroba dielcov ohýbaného nábytku aj vo Veľkých Uherciach na Slovensku. V roku 1868 už v tejto fabrike vyrobili vyše 73.000 stoličiek. Denná produkcia až do roku 1873 bola 453 kusov stoličiek a 31 kusov iného nábytku. V roku 1946 sa firma stala ná-

rodným podnikom Thonet, ktorý bol v roku 1953 premenovaný na TON (Továrne Ohýbaného Nábytku).

O sedací nábytok značky Thonet bol na celom svete veľký záujem. Najstaršia stolička,

v zbierkovom fonde Lesníckeho a drevárskeho múzea, pochádza z konca 19. storočia, je to ten druhý ručne vyrábaný, najznámejší a najvyrábanejší vzor číslo 18.

Prvá vlna ústupu výroby nábytku z ohýbaného dreva nastala už po druhej svetovej vojne. Na Slovensku fungovali po vojne už len dva relevantné závody s thonetovskou tradíciou, a to Tatra nábytok Martin a Tatra nábytok Pravenec.

Stoličky využívame denne, no pozornosť im venujeme, iba keď si vyberáme nový úžitkový bytový doplnok, a možno ani netušíte, že sedíte práve na stoličke, ktorú martinská Tatra nábytkáreň vyrába už vyše 120 rokov.

Už v roku 1889 sa Ladislav Dobrovits chopil šance a investoval do odvetvia, ktoré vzniklo na základe vynálezu Michaela Thoneta na ohýbanie masívneho bukového dreva. So spoločníkmi v Turčianskom Svätom Martine založil továreň na nábytok z „krúteného“ dreva. Moderný nábytok sa stal rýchlo hitom aj vďaka mimoriadne pevnej konštrukcii, nízkej váhe, elegancii i cene.

O význame spoločnosti svedčí aj to, že už v roku 1890 mala 400 zamestnancov, ktorí denne vyrobili 500 stoličiek - výlučne z ohýbaného bukového dreva - a popri nich aj ve-

šiaci, lavice, hojdiacie kreslá. Všetko výlučne zo slovenského dreva. V 70. a 80. rokoch tu fungovalo vývojové centrum s kvalitnými dizajnérmi, známe sú diela autorov Ladislava Gatiala, Miroslava Škriniara, Ondreja Čverhu a Štefana Bílika.

Vznikali stoličky, ktoré určite poznáte z rôznych domácností, pohostinských zariadení či kaviarní, a také, ktoré ste zrejme nikdy nevideli. Je to preto, že vývojové centrum v Pravenci bolo v minulom režime akousi výkladnou skriňou a možno až 90 percent návrhov ostalo len pri imidžových prototypoch a nikdy nešli do výroby. Výrobky boli veľmi žiadané, firma získavala ocenenia na rôznych veľtrhoch a výstavách a dodnes ich obdivujú aj českí dizajnéri.

Sériovej výroby sa dočkali len niektoré ich diela. Ako aj tá najznámejšia slovenská stolička obohacujúca drevársky zbierkový fond múzea vo Zvolene.

Slovenská obdoba kaviarenskej štrnástky. Jej autora nepoznáme. Len prívlastok – krčmová. Označuje sa tak stolička číslo 1771, ktorá je vytvorená podľa tonetky z roku 1938. V Pravenci sa vyrábala od roku 1953 a bola najprodukovanejším slovenským vzorom.

Na československom trhu stála v čase svojho vzniku 56 korún, vyvážala sa však aj do Francúzska, Holandska a Nemecka.

Dodnes ju nájdete v mnohých krčmách. Napokon, staré tonetky, ale aj neskoršie slovenské stoličky z ohýbaného dreva sa takmer vždy dodávali do verejných priestorov, nie pre jednotlivcov.

Milan Boledovič, LaDM

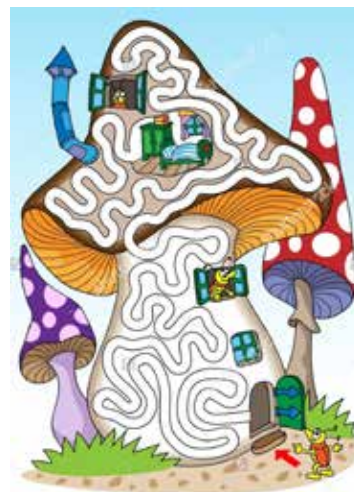
Jazvec Mišo

Milí kamaráti,

Síce už letné prázdniny dávno skončili ale vy si iste so svojimi rodičmi nájdete čas a vyberiete sa do našich lesov za oddychom alebo aby ste nazbierali rôzne lesné plody ako sú brusnice či rôzne druhy húb. Ak možno niektorí z vás si stihli nazbierať aj čučoriedky, maliny a černice. Húb je tu ešte stále neúrekom, a preto som si pre vás pripravil ďalšiu súťaž o najkrajšiu kresbičku v súťaži s názvom HUBY V NAŠICH LESOCH na starú známú adresu: Jazvec Mišo
redakcia časopisu LESNÍK

LESY SR, š. p.
Námestie SNP 8
975 66 Banská Bystrica
Aby som vás trochu motivoval ku kresleniu, pripravil som aj dve veľmi ľahké hubo-bludiská.
Teším sa na vaše kresbičky a možno sa s niekým z vás ešte tento rok stretnem aj v našom lese.
Veľa krásnych slnečných dní a zážitkov z prírody a lesa vám praje váš kamarát jazvec Mišo.

Uveríte ?

Neprší, stále neprší...ale čo ak začne? Tak niekedy je veľmi zložitá prispôbiť sa neočakávaným vrtochom prírody... Niekedy Vás lejak donúti rútiť sa po diaľnici osemdesiatkou, inokedy len obuť gumáky a vyhrnúť si rukávy. No občas sa stane aj taká vec, že zo svojich obydľí proste nemôžete odísť pešo ani dvoj či štvorkolesovým tátošom ale jednoducho otvoríte okenice na niektorom z poschodí

a vyplávate. A to už je len na vás, či nafúkate matrac alebo čln, ale sa proste necháte inšpirovať našou fotografiou. A ak ste zatúžili skúsiť si niečo také bláznivé, netreba čakať na záplavy, však nádherné Slovensko ponúka množstvo vodných plôch, kde sa dá venovať takýmto atrakciám a na jednej konkrétnej si môžete vyskúšať aj toto plavidlo. Tak plavbe zdar!!!

Zasmejte sa

Nechal som na zemi položený svoj tablet a iba na chvíľku som sa vzdialil. V tom išla okolo moja starka v domnení, že je to váha... Starká váži 599 eur.

~
Aká je to platonická láska? Keď muž príde domov s výplatou a odovzdá ju partnerke

~
Aj muži majú city. Napríklad každý deň cítia hlad a smäd.

~
Ten, kto je pilný ako včela, plný energie ako býk, pracuje ako kôň a večer je unavený ako pes, mal by navštíviť veterinára, lebo je pravdepodobne vól.

~
Ide žaba po brehu rieky a uvidí krokodíla ako fajčí jointa

Žaba: „krokodíl, čo to tu robíš?“

Krokodíl: ale, fajčím tu trávu, chceš tiež?

Žaba: Tak hej, ako sa to robí?

Krokodíl: Musíš natiahnúť z plných pľúc a podplávať

rieku, keď sa vynoríš, tak vydýchni a budeš zhúlená.

Žaba: Tak ok... Žaba sa vdýchne raz, podpláva rieku

a vynorí sa. Ako sa tak potáca zhúlená po brehu,

stretne hrocha. Hroch: Čo sa ti stalo žaba?

Žaba: Na druhej strane rieky je krokodíl a ten fajčí

trávu, doplavaj si k nemu a on ti dá potiahnúť, je to

fakt bomba. Hroch vlezie do rieky a pláva ku kroko-

dilovi, ako sa tak pred krokodíлом vynorí, krokodíl

vykrikuje: TY VOLEEEEE, žaba vydýchni!

~
Spitý mravec sa preberie z opice. Otvorí oči a zistí, že leží na tanku. Poškriabe si hlavu a povie: - Keď sa opijem, hocijakú rachotinu dovlečiem domov!

Receptár

Steak z diviaka na brusniciach

Stehno z diviaka, marináda: 3 PL olivového oleja, 1 PL worcesteru, 1 PL vinný ocot, 1 PL plnotučnej horčice, drvené korenie na divinu (borievky, tymián, nové korenie, rôzne druhy korenia, bobkový list, mletá rasca), väčší strúčik cesnaku, soľ), 3 PL zaváraných brusnic, asi 100 ml červeného vína.

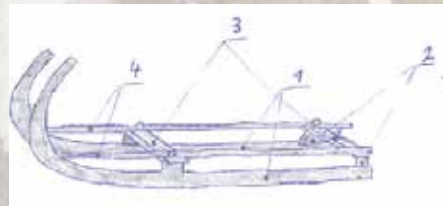
1. Stehno nakrájame na širšie plátky, jemne naklepeme a osolíme.
2. Zo surovín si pripravíme marinádu, dobre ju premiešame a potierame ňou plátky mäsa z oboch strán, ktoré následne ukladáme do misky.
3. Namarinované mäso prekryjeme fóliou a necháme odležať v chladničke minimálne 3 hodiny.
4. Plátky mäsa ukladáme na suchú rozohriatu panvicu. Mäso opečieme z jednej strany prevrátime, pridáme brusnice a červené víno. Prepečieme podľa potreby a podávame horúci s rôzne pripravovanými zemiakmi.

Približovanie dreva sánkami

Originálnym spôsobom sústreďovania dreva, využívajúc prírodné spádové podmienky hlavne v horských terénoch, bolo približovanie sánkami, ktoré boli ťahané ľudskou silou. Približovalo sa rovnané drevo a v menšej miere aj guľatina. Krňačky, krnohy, krnohe, krnáky, krňačky, krne, takto sa označujú v jednotlivých regiónoch Slovenska. Krňačky sú väčšie sane, bez klaníc, vyrobené iba z dreva. Pohybujú sa na drevených plazoch. Názov odkazuje na samorast - krnáč (zakrpatený krivý strom). Strom, ktorý by sa na výrobu hodil, musel mať správnu hrúbku aj ohnutie, musel byť zdravý a nesmel mať hrče. Najlepšie sa na výrobu hodil javor, hoci v čase núdze občas poslúžil aj kvalitný jaseň. Na spájanie jednotlivých častí sa nepoužívali klince, ale drevené súčasti. Piestiky či „opleny“ - kolíky z jaseňa a bresta. Upevnenie muselo byť rovnako precízne, ako samotné plazy, inak hrozilo, že pod nákladom dreva by sa mohli krňačky uvoľniť a spôsobiť nešťastie. Keď sa konečne správny samorast našiel, minimálne rok muselo takéto drevo stáť v kôre, aby dobre vyschlo. Až po odležaní sa prepílilo napoly, aby vznikol rovnaký tvar na oboch stranách saní, a potom sa všetko nahrubo opracovalo. Drevo na krňačkách približovali hlavne v zime. Boli to veľké sane, na ktoré naložili 1-1,5 priestorových metrov dreva. Zväzanie dreva na krňačkách bola nielen veľká drina, no zároveň to bola aj ne-

bezpečná práca. Drevo sa zväzalo zvyčajne z veľmi strmých svahov. Človek išiel vpredu pred saňami a musel poriadne brzdiť, aby sa sane s ťažkým nákladom nerozbehli. Celý náklad vážil aj dvesto-tristo kilogramov a v nebezpečenstve boli predovšetkým nohy. Ak sa človeku podlomili, alebo sa mu na svahu pošmyklo, sane nabrali na rýchlosti a stávali sa neovládateľné. Vo veľmi strmom teréne priviazali za krňačky reťazou niekoľko polien, ktoré slúžili ako brzda. V lete sa využívali na sťahovanie sena z ťažko dostupných terénov. Sane boli schopné uniesť jeden až dva metráky sena. Avšak „jazda“ s týmto nákladom si vyžadovala nielen fyzickú zdatnosť, ale aj zručnosť ich „riadenia“.

Popis krňačiek:

1. Plazy
2. Stĺpiky
3. Opleny
4. Priemy (len v Tureckej a Starých Horách)

V literatúre sa uvádza, že krňačky k nám priniesli drevorubači z rakúskeho Tirolska, ktorí prišli na pozvanie grófskej komory. Nie je však vylúčené, že naši predkovia ich používali ešte skôr. Tradícia týchto neobvyklých horských saní môže siahať až do 16. storočia,

keď v okolí Banskej Bystrice vznikali banické a uhliarske osady. Oto Tomeček z Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela hovorí, že podobné sane používali v uhliarskych a drevorubačských osadách už v stredoveku. Na miesta, kde sa drevené uhlie páliło, približovali drevo z lesov aj takýmto spôsobom.

Krňačky boli aj sánkami predošlých detských generácií. Dnes sa na prepravu materiálu používajú len ojedinele, zato sa však stali vhodným náradím folklórno – športových podujatí v rámci krňačkových pretekov. Od roku 2005 sa v Tureckej konajú Majstrovstvá Slovenska v zjazde na krňačkách.

Milan Longauer

Za Lacom Alcnauerom

Dňa 9.9.2016 prišla z Helcmanoviec smutná zvesť. Opustil nás jeden s aktívnych propagátorov a realizátorov prírody blízkeho hospodárenia Ladislav Alcnauer. Rodák z Mníška nad Hnilcom, kde sa narodil 30.8.1946. Človek úzko spätý s prírodou, orientoval svoj profesný život na lesníctvo. Vyštudoval Strednú lesnícku technickú školu Jozefa Dekreta Matejovie v Liptovskom Hrádku. Po maturite v roku 1966 nastúpil k štátnym lesom, kde vo funkcii lesníka/vedúceho lesného obvodu/pracoval na lesných správach v Gelnici, Mníšku nad Hnilcom a Smolníckej Osade. Najväčšiu časť svojho pracovného života prežil na Lesnej správe Smolnícka Osada. Tu je a bude jeho symbolický a reálny pamätník štruktúry výberkových lesov, hlavne jeho lesnícky obvod Kloptaňa. Laco bol človek, ktorý vnímal prírodu, prírodné procesy v nej, dokázal tieto zákonitosti identifikovať a štruktúry porastov čítať. Jeho precíznosť, samostatnosť, zásadovosť a čestnosť ho viedli po neľahkej ceste obhospodarovania lesov, ktoré mu boli zverené do odbornej opatery. Napriek v mnohých častiach jeho života neľahkým ekonomickým, odborným a personálnym podmienkam ostal verný svojmu odbornému presvedčeniu, odložil schématicizmus hospodárenia v lese a tvrdošijne šiel svojou cestou, ktorú mu nalinkovala príroda. Keď sa pri odchode do dôchodku pozrel na

výsledok svojej práce so skromnosťou jemu vlastnou mi povedal, že je ešte veľa práce na jeho lesníckom obvode. Laco zapálil oheň výberkovania aj pri svojich nasledovníkoch na lesnej správe, ktorí idú v jeho šľapajach. Výsledky jeho poctivej odbornej práce pri uplatňovaní výberkového spôsobu obhospodarovania lesov v porastoch Smolníckej Osady boli a sú predmetom odborných ukážok počas rôznych závodných škôl práce, odborných konferencií a seminárov.

Záujem o jeho skúsenosti mali aj jeho študenti v obecných lesoch Veľkého Folkmára, kde posledné roky pomáhal pri pestovnom formovaní porastov v konverzii na viacvrstvové resp. porasty s výberkovou štruktúrou. Za svoje celoživotné lesnícke dielo mu bola v roku 2007 ako prvému lesníkovi udeľovaná Cena Jozefa Dekreta Matejovie, ktorá je prejavom ocenenia pre osobnosti, ktoré sa mimoriadne zaslúžili alebo zasluhujú o zveľaďovanie lesov a rozvoj lesníctva na Slovensku.

Bol zanietým propagátorom prírody blízkeho pestovných postupov. Jeho objekty a myšlienky na náučnom lesnom chodníku, na ktorého tvorbe sa podieľal spolu s kolegami lesnej správy Smolník sú ľahko pochopiteľné a pre lesníkov, ktorí chcú ísť touto cestou aj chytlivé. Svoje odborné skúsenosti z obhospodarovania lesa výberkovým spôsobom si nenechával pre seba, ale spracoval a písomne prezentoval v niekoľkých odborných pojednaniach. Laco mal aj ďalší talent, bola to jeho láska ku maľovaniu. Okrem pôsobivých sakrálnych obrazov, dokázal verne

zobrazíť porastové štruktúry z jeho lesného obvodu, resp. obrazne popísať prevod lesa vekových tried na výberkovú štruktúru.

Odišiel človek, lesník a priateľ, ktorý bude v mozaike života každého, kto ho poznal chýbať. Som rád, že som mohol časť jeho odborného života kráčať spolu s ním aby som ho lepšie pochopil a poznal jeho názory na obhospodarovanie lesov.

Milan Saniga

Erby s nádychom lesa

Október 2016		
1.	So	Arnold, Arnolda
2.	Ne	Levoslav, Levoslava
3.	Po	Stela
4.	Ut	František
5.	St	Viera Medzinárodný deň učiteľov
6.	Št	Natália
7.	Pi	Eliška
8.	So	Brigita
9.	Ne	Dionýz, Dionýzia
10.	Po	Slavomíra
11.	Ut	Valentína
12.	St	Maximilián, Max MODDOM - 21. medzinárodný veľtrh nábytku... Incheba Bratislava
13.	Št	Koloman MODDOM - 21. medzinárodný veľtrh nábytku... Incheba Bratislava AUTOSHOW – Autosalón Nitra - Agrokomplex NITRA
14.	Pi	Boris MODDOM - 21. medzinárodný veľtrh nábytku... Incheba Bratislava AUTOSHOW – Autosalón Nitra - Agrokomplex NITRA
15.	So	Terézia MODDOM - 21. medzinárodný veľtrh nábytku... Incheba Bratislava AUTOSHOW – Autosalón Nitra - Agrokomplex NITRA
16.	Ne	Vladimíra MODDOM - 21. medzinárodný veľtrh nábytku... Incheba Bratislava AUTOSHOW – Autosalón Nitra - Agrokomplex NITRA
17.	Po	Hedviga
18.	Ut	Lukáš, Lukas
19.	St	Kristián, Kristiána
20.	Št	Vendelín, Vendelína Medzinárodný deň stromov
21.	Pi	Uršuľa JAHRADA – EXPO Trenčín
22.	So	Sergej Nová veterinária 2016 – Agrokomplex NITRA JAHRADA – EXPO Trenčín
23.	Ne	Alojzia Nová veterinária 2016 – Agrokomplex NITRA
24.	Po	Kvetoslava, Kvetoslav
25.	Ut	Aurel, Živana
26.	St	Demeter
27.	Št	Sabína
28.	Pi	Dobromila
29.	So	Klára, Klarisa, Kiara
30.	Ne	Šimon, Simona
31.	Po	Aurélia

September 2016

Životné jubileá

50 rokov

Ing. **Hasilová Katarína**, technik LS, LS Kamenín – OZ Levice

Švantner **Vladimír**, vedúci LO, LS Šaling – OZ Čierny Balog

Ing. **Purdek Peter**, finančník, referent dopravy a mechanizácie – OZ Rimavská Sobota

Vlčák Ján, správca IS – OZ Rožňava

Relovský Ladislav, vedúci LO, LS Jasov – OZ Košice

Ing. **Lelák Stanislav**, vedúci LS, LS Kokošovce – OZ Prešov

Dzoba Juraj, vedúci LO, LS Koškovce – OZ Vranov

Ing. **Voskár Milan**, vedúci odboru kontroly – GR BB

60 rokov

Ing. **Oravkin Milan**, vedúci výrobnotechnického úseku – OZ Beňuš

Žabka Ján, manipulant, ES Rimavská Baňa – OZ Rimavská Sobota

Kacínová Jana, fakturant ost. výrobkov, tovarov a služieb – OZ Košice

Ing. **Longauer Milan**, komunikačné projekty, LaDM – GR BB

Pracovné jubileá

20 rokov

Ing. **Dobiš Róbert**, držba a reprivatizácia – GR BB

25 rokov

Hoferik Ivan, vedúci LO, LS Beluša – OZ Považská Bystrica

Hybký Miroslav, vedúci LO, LS Púchov – OZ Považská Bystrica

Ing. **Šarik Ján**, ťažbár, koordinátor eurofondov a VO – OZ Slovenská Lupča

Tengely Ľubomír, vedúci LO, LS Betliar – OZ Rožňava

Zagiba Igor, vedúci LO, LS Krásnohorské Podhradie – OZ Rožňava

30 rokov

Gregáš Pavel, vedúci ES, ES Hontianske Nemce – OZ Levice

Ing. **Mikuš Dušan**, vedúci LS, LS Duchonka – OZ Prievidza

Ing. **Svrček Rudolf**, vedúci LS, LS Dubodiel – OZ Trenčín

Ing. **Hudák František**, pestovateľ, ochrana lesa - OZ Trenčín

Ing. **Kobza Jaroslav**, správca IS – OZ Trenčín

Ing. **Záhradník Anton**, referent dopravy a mechanizácie, dispečer dopravy dreva - OZ Trenčín

Ing. **Lonský Ľuboš**, technik LS, LS Oravský Podzámok - OZ Námestovo

Ing. **Sedílek Vladimír**, dispečer dopravy dreva a mechanizácie - OZ Slovenská Lupča

Ing. **Kováčik Martin**, vedúci LO, LS Staré Hory - OZ Slovenská Lupča

Ing. **Mike Ľuboslav**, vedúci odboru životného prostredia – GR BB

Ing. **Ábelová Alena**, vedúca odboru usmerňovania lesníckych činností – GR BB

Ing. **Biesová Mária**, oblastný kontrolór – GR BB

Ing. **Sámel Jozef, MBA**, vedúci odboru IKT – GR BB

Ing. **Vido Rudolf** – GR BB

Mgr. **Figurová Tatiana**, kurátor – historik, LaDM – GR BB

35 rokov

Nechala Marián, manipulant, ES Veľké Uherce – OZ Prievidza

Odchod do starobného dôchodku
Suja Ján, manipulant, ES Viglaš – OZ Kriváň

Ing. **Marek Ľubomír**, technik Strediska genofondu a okrasných drevín Jochy - OZ Semenoles

Ing. **Žilka Martin** – GR BB

Odchod do starobného dôchodku
Kukulias Ján, vedúci LO, LS Beluša – OZ Považská Bystrica

Ing. **Boháčik Pavol** – GR BB

Martina Velká

Drevorezba „bez konca“

Svet prírody je plný rekordov, ktoré človek so zatajeným dychom zapisuje do rôznych záznamov a tak zmienky o nich uchováva pre nasledujúce generácie. Dnes sme si predstavíme drevorezbu, ktorá je dielom nielen prírody, ale hlavne svojho autora, človeka.

Najdlhšia drevorezba sveta zhotovená z jedného kmeňa sa zapísala do týchto záznamov už 14. novembra 2013 na deviatom ročníku Guinness World Records. Tento deň je na celom svete známy ako deň, kedy sa ľudia celého sveta pokúšajú zlomiť svetové rekordy.

Podarilo sa to autorovi drevenej plastiky čínskemu umelcovi Zheng Chunhua, ktorú predstavil v zámockom múzeu v Pekingu. Vytvoriť toto unikátne a rozmerovo zatiaľ neprekonateľné dielo mu trvalo štyri roky. Plastika je pritom vytesaná z jediného kmeňa stromu pričom jej definitívna dĺžka bola určená na 12,286 metra, s výškou 3,075 metra vysoká a šírkou 2,401 metrov. Plastika predstavuje výjavy odrážajúce aktivity pri rieke počas festivalu Qingming (c 1085 - 1145), ktorý zachytáva každodenný život ľudí a krajiny hlavného mesta, Bianjing (dnes Kaifeng). Pôvodný obraz je jedným z najznámejších prác medzi všetkými čínskej maľby a dokonca bol nazývaný «Mona Lisa Číny» pre jeho rozpoznateľnosť.

Zhengove dielo vyobrazuje člny, mosty, budovy a viac ako 550 individuálne vyrezávaných ľudí. Palác múzea, v ktorom je socha umiestnená a prvýkrát predstavená verejnosti, je tiež vyobrazený na predstavovanej plastike.

-as-

